

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

Lublin, dnia 26 kwietnia 2024 r.

Poz. 2530

OGŁOSZENIE NR 1/2024
ZARZĄDU WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI
WODNEJ W LUBLINIE

z dnia 25 kwietnia 2024 r.

w sprawie Sprawozdania z działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki
Wodnej w Lublinie za rok 2023

Na podstawie art. 400h ust. 1 pkt 7) ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2024 r. poz. 54) ogłasza się Sprawozdanie z działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie za rok 2023, zatwierdzone uchwałą nr 15/2024 Rady Nadzorczej Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie z dnia 22 kwietnia 2024 r., stanowiące załącznik do niniejszego ogłoszenia.

Prezes Zarządu
Wojewódzkiego Funduszu
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej
w Lublinie

Stanisław Mazur

Załącznik do ogłoszenia Nr 1/2024

Zarządu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie
z dnia 25 kwietnia 2024 r.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU
OCHRONY ŚRODOWISKA
I GOSPODARKI WODNEJ
ZA 2023 ROK

Lublin, kwiecień 2024 r.

Spis treści

Spis treści	2
I. PODSTAWA PRAWNA PRZYGOTOWANIA SPRAWOZDANIA	3
II. ZAŁOŻENIA DO SPRAWOZDANIA.....	3
III.ORGANY FUNDUSZU I ICH AKTYWNOŚĆ W OKRESIE SPRAWOZDAWCZYM	6
IV.CZĘŚĆ FINANSOWA SPRAWOZDANIA Z DZIAŁALNOŚCI	10
1. PRZYCHODY FUNDUSZU	10
2. ROZCHODY FUNDUSZU	11
3. SPRAWOZDANIE FINANSOWE.....	12
V. REALIZACJA ZADAŃ W 2023 ROKU	14
A. DZIAŁANIA WFOŚiGW W LUBLINIE W ZAKRESIE OSI PRIORYTETOWEJ CZŁOWIEK	14
1. FINANSOWANIE DOTACYJNE	14
2. PRZEDSIĘWZIĘCIA WSPÓLORGANIZOWANE	18
3. PRZEDSIĘWZIĘCIA WŁASNE.....	20
B. DZIAŁANIA WFOŚiGW W LUBLINIE W ZAKRESIE OSI PRIORYTETOWEJ BIOSFERA ...	22
1. FINANSOWANIE DOTACYJNE	22
2. FINANSOWANIE POŻYCZKOWE.....	26
C. DZIAŁANIA WFOŚiGW W LUBLINIE W ZAKRESIE OSI PRIORYTETOWEJ	
ZAGROŻENIA.....	
..... 27	
1. FINANSOWANIE DOTACYJNE	27
2. FINANSOWANIE POŻYCZKOWE.....	29
D. DZIAŁANIA WFOŚiGW W LUBLINIE W ZAKRESIE OSI PRIORYTETOWEJ	
TECHNOLOGIA.....	29
1. FINANSOWANIE DOTACYJNE	30
1.1 OCHRONA POWIETRZA.....	30
2. FINANSOWANIE POŻYCZKOWE.....	32
2.1. OCHRONA WÓD I GOSPODARKA WODNA	32
2.1.1. Budowa, rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków oraz budowa kanalizacji	
sanitarnej	32
2.1.2. Systemy zbiorowego zaopatrzenia w wodę, w tym budowa i modernizacja sieci	
wodociągowej.....	33
2.2 OCHRONA POWIETRZA	34
2.3 OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI I GOSPODARKA ODPADAMI.....	36
E. DZIAŁANIA WFOŚiGW W LUBLINIE W ZAKRESIE OSI PRIORYTETOWEJ SYNERGIA...37	
1. FINANSOWANIE DOTACYJNE	37
1.1. REALIZACJA INNYCH ZADAŃ Z ZAKRESU OCHRONY ŚRODOWISKA I	
GOSPODARKI WODNEJ.....	37
1.2. REALIZACJA PROGRAMÓW PRIORYTETOWYCH	38
2. FINANSOWANIE POŻYCZKOWE.....	51
VI.ZAKOŃCZENIE.....	52

I. PODSTAWA PRAWNA PRZYGOTOWANIA SPRAWOZDANIA

Działalność Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie (zwanego dalej „Funduszem” lub „WFOŚiGW w Lublinie”) opiera się o przepisy ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2024 r. poz. 54) oraz ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.), jak również rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2010 r. w sprawie gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Dz.U. z 2023 r. poz. 1991) oraz rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 grudnia 2017 r. w sprawie trybu działania organów wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1861 z późn. zm.). Opracowane przez Zarząd WFOŚiGW w Lublinie Sprawozdanie z działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie za 2023 rok na podstawie art. 400k ust. 1 pkt. 7 ustawy Prawo ochrony środowiska składane jest Radzie Nadzorczej WFOŚiGW w Lublinie, która z kolei w oparciu o art. 400h ust. 1 pkt. 4 ustawy Prawo ochrony środowiska w drodze uchwały je zatwierdza.

II. ZAŁOŻENIA DO SPRAWOZDANIA

Sprawozdanie z działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie za 2023 rok stanowi podsumowanie działalności Funduszu pod kątem wykonania celów założonych w Planie działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie na rok 2023 r., zwanego dalej „Planem działalności”.

W okresie sprawozdawczym cele WFOŚiGW w Lublinie zostały założone na poziomie osi priorytetowych. Powyższe rozwiązanie umożliwiło zaplanowanie kompleksowych działań w ramach 5 wzajemnie uzupełniających się priorytetów:

- ✓ CZŁOWIEK,
- ✓ BIOSFERA,
- ✓ ZAGROŻENIA,
- ✓ TECHNOLOGIA,
- ✓ SYNERGIA.

W ramach każdej osi priorytetowej zostały szczegółowo zidentyfikowane kierunki działalności Funduszu. Zakres interwencji określony na poziomie osi priorytetowych nie odwołuje się do dziedzin ochrony środowiska, ale do celów zidentyfikowanych na poziomie osi. Tym samym niniejsze sprawozdanie obejmuje wykonanie kierunków Planu działalności na poziomie osi priorytetowych, w podziale na finansowanie dotacyjne, pożyczkowe oraz przedsięwzięcia współorganizowane i przedsięwzięcia własne, w zależności które z wymienionych form były realizowane w ramach danej osi.

W ramach osi priorytetowej CZŁOWIEK Plan działalności zakładał realizację szeregu działań z zakresu edukacji ekologicznej i propagowania kultury dbałości o środowisko. Z uwagi

na charakterystykę zakresu interwencji, planowaną formą wsparcia przedsięwzięć były dotacje. Kierunki interwencji zakładały realizację:

- ✓ przedsięwzięć edukacyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży szkolnej, w szczególności dotyczących właściwego postępowania z odpadami i zapobieganiu wytwarzania odpadów, racjonalnego gospodarowania wodą, ochrony powietrza oraz ochrony przyrody,
- ✓ przedsięwzięć dotyczących poprawy infrastruktury służącej edukacji dzieci i młodzieży szkolnej w dziedzinie nauk o przyrodzie i środowisku, w tym wyposażenie pracowni szkolnych, tworzenie miniogrodów botanicznych i miniarboretów przy placówkach, w których prowadzona jest edukacja ekologiczna, a także tworzenie i rozwój ścieżek dydaktycznych, przyrodniczych i ekologicznych,
- ✓ przedsięwzięć, w tym kulturalnych, promujących postawy prośrodowiskowe i kulturę dbałości o środowisko, w szczególności podkreślające wagę podejmowania decyzji konsumenckich z uwzględnieniem potrzeby ochrony zasobów środowiska i związek między kulturą dbałości o środowisko a stylem zdrowego trybu życia,
- ✓ przedsięwzięć z zakresu edukacji ekologicznej realizowane przez parki narodowe, muzea, ogrody zoologiczne i ogrody botaniczne,
- ✓ przedsięwzięć edukacyjnych z zakresu rolnictwa ekologicznego, upowszechniania zasad dobrej praktyki rolniczej i metod oraz celów produkcji rolniczej metodami ekologicznymi,
- ✓ przedsięwzięć edukacyjnych z zakresu popularyzacji zagadnień dotyczących wykorzystania energii odnawialnej, a także efektywności energetycznej i gospodarki niskoemisyjnej, w tym modelowych rozwiązań technologicznych.

W ramach osi priorytetowej BIOSFERA zaplanowano działania z zakresu ochrony przyrody. Główną formą dofinansowania przedsięwzięć były dotacje. Przewidziana została również możliwość wsparcia pożyczkowego. Kierunki interwencji finansowanych w formie bezzwrotnej zakładały realizację:

- ✓ przedsięwzięć służących zachowaniu różnorodności biologicznej poprzez ochronę siedlisk przyrodniczych, gatunków zwierząt, roślin, grzybów, w szczególności w parkach narodowych i w innych formach obszarowych ochrony przyrody, a także ochrona pomników indywidualnych form ochrony przyrody oraz obiektów przyrody nieożywionej,
- ✓ przedsięwzięć z zakresu czynnej ochrony zagrożonych i chronionych gatunków,
- ✓ przedsięwzięć związanych z rehabilitacją zwierząt dziko żyjących i wsparciem funkcjonowania ośrodków rehabilitacji zwierząt,
- ✓ przedsięwzięć mających na celu zwalczanie gatunków inwazyjnych,
- ✓ przedsięwzięć mających na celu ograniczenie antropopresji na gatunki i siedliska poprzez optymalne ukierunkowanie ruchu turystycznego na obszarach cennych przyrodniczo, w szczególności z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi komunikacji i informacji,
- ✓ przedsięwzięć z zakresu przyrodniczej rewaloryzacji i rozwoju terenów zielonych, w szczególności parków i ogrodów zabytkowych, pielęgnacji i leczenia drzewostanu,
- ✓ przedsięwzięć z zakresu monitoringu przyrodniczego.

W ramach osi priorytetowej ZAGROŻENIA zaplanowano działania z zakresu zapobiegania nadzwyczajnym zagrożeniom środowiska. Główną formą dofinansowania przedsięwzięć były dotacje. Przewidziana została również możliwość wsparcia pożyczkowego.

Kierunki interwencji finansowanych w formie bezzwrotnej zakładały realizację przedsięwzięć z zakresu zapobiegania nadzwyczajnym zagrożeniom środowiska, w tym poważnym awariom i likwidacji ich skutków, w szczególności wsparcie Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego, doposażenie w sprzęt i środki techniczne jednostek Państwowej Straży Pożarnej i Ochotniczych Straży Pożarnych oraz innych służb realizujących zadania w zakresie ochrony środowiska, w szczególności ochrony przeciwpożarowej w lasach.

W ramach wsparcia pożyczkowego przewidziana była możliwość dofinansowania wszelkich zadań mieszczących się w zakresie przedsięwzięć priorytetowych.

W ramach osi priorytetowej TECHNOLOGIA zaplanowano szereg działań ukierunkowanych na propagowanie i wykorzystanie nowych technologii w obszarze ochrony środowiska. Planowane kierunki interwencji finansowanych w formie bezzwrotnej zakładały realizację:

- ✓ przedsięwzięć komplementarnych i wspierających realizację Programu priorytetowego „Czyste Powietrze” ukierunkowanych na ograniczenie i uniknięcie emisji powierzchniowej, w tym przedsięwzięć prowadzących do zwiększenia udziału energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych lub ograniczenia energochłonności w przemyśle, w gospodarstwach domowych i sektorze publicznym, w szczególności w budownictwie (Dziedzina: Ochrona powietrza),
- ✓ wsparcie przedsięwzięć związanych z zapobieganiem zanieczyszczeniom wód oraz likwidacją skutków zanieczyszczeń wód, w szczególności w wyniku poważnych awarii, żywiołów, konfliktu zbrojnego, działań wojennych lub kryzysu humanitarnego (Dziedzina: Ochrona wód i gospodarka wodna),
- ✓ wsparcie przedsięwzięć związanych z gospodarką odpadami, w tym usuwaniem i unieszkodliwianiem odpadów, powstałych w szczególności w wyniku poważnych awarii, żywiołów, konfliktu zbrojnego, działań wojennych lub kryzysu humanitarnego (Dziedzina: Ochrona ziemi).

W ramach wsparcia pożyczkowego przewidziana była możliwość dofinansowania wszelkich zadań mieszczących się w zakresie przedsięwzięć priorytetowych.

Głównym celem osi priorytetowej SYNERGIA było skuteczne wdrażanie rządowych programów priorytetowych realizowanych wspólnie z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, zwanym dalej „NFOŚiGW”. Kierunki interwencji finansowanych zakładały realizację:

- ✓ Programu priorytetowego „Czyste Powietrze”,
- ✓ Programu priorytetowego „Poprawa jakości powietrza. Część 2) Zmniejszenie zużycia energii w budownictwie”,
- ✓ Programu priorytetowego „Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych” Część 1,

- ✓ Programu priorytetowego „Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych" Część 2,
- ✓ Programu priorytetowego „Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest",
- ✓ Programu priorytetowego „Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie”,
- ✓ Programu priorytetowego „Moja Woda”,
- ✓ Programu priorytetowego „Ogólnopolski program gospodarki wodno-ściekowej poza granicami aglomeracji ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych”,
- ✓ Programu priorytetowego „SYSTEM - Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez partnerów zewnętrznych – REGION”,
- ✓ Programu priorytetowego „Agroenergia. Część 1) Mikroinstalacje, pompy ciepła i towarzyszące magazyny energii”,
- ✓ Programu Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej,
- ✓ Programu priorytetowego „Ciepłe Mieszkanie”.

ponadto w ramach osi priorytetowej SYNERGIA zaplanowano:

- ✓ wsparcie przedsięwzięć innych instytucji publicznych, w szczególności w ramach środków finansowych przekazywanych w ramach procedury rozpatrywania wniosków o przekazanie środków państwowym jednostkom budżetowym na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej,
- ✓ finansowanie programów ochrony środowiska,
- ✓ wsparcie innych działań służących celom środowiskowym mieszczących się w zakresie przedsięwzięć priorytetowych,
- ✓ udział w organizacji konferencji i seminariów naukowych,
- ✓ upowszechnienie wiedzy o możliwościach finansowania przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej poprzez udział w organizacji szkoleń, akcji informacyjnych i promocyjnych, konferencji i seminariów,
- ✓ wsparcie pożyczkowe przedsięwzięć podejmowanych w realizacji programów rządowych i regionalnej polityki ochrony środowiska.

III. ORGANY FUNDUSZU I ICH AKTYWNOŚĆ W OKRESIE SPRAWOZDAWCZYM

RADA NADZORCZA

W 2023 r. Rada Nadzorcza pracowała w 5-osobowym składzie.

W terminie od dnia 1 stycznia do dnia 23 listopada 2023 r., w skład Rady Nadzorczej wchodziło:

1. Michał Wójcik – Przewodniczący Rady Nadzorczej – przedstawiciel Ministra Klimatu i Środowiska,
2. Jerzy Sz waj – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej – wyznaczony przez Sejmik Województwa Lubelskiego,
3. Stanisław Majdański – Członek Rady Nadzorczej – wyznaczony przez Zarząd NFOŚiGW,
4. Jakub Banaszek – Członek Rady Nadzorczej – wyznaczony przez Ministra Klimatu i Środowiska spośród przedstawicieli nauki lub organizacji pozarządowych,
5. Leszek Żelazny – Członek Rady Nadzorczej – wyznaczony przez Wojewodę Lubelskiego.

Decyzją z dnia 23 listopada 2023 r., Minister Środowiska i Klimatu powołała na stanowisko Przewodniczącego Rady Nadzorczej Pana Marcina Wojciechowskiego. Po dokonanej przedmiotowej zmianie, Rada Nadzorcza obradowała w następującym składzie:

1. Marcin Wojciechowski – Przewodniczący Rady Nadzorczej – przedstawiciel Ministra Klimatu i Środowiska,
2. Jerzy Sz waj – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej – wyznaczony przez Sejmik Województwa Lubelskiego,
3. Stanisław Majdański – Członek Rady Nadzorczej – wyznaczony przez Zarząd NFOŚiGW,
4. Jakub Banaszek – Członek Rady Nadzorczej – wyznaczony przez Ministra Klimatu i Środowiska spośród przedstawicieli nauki lub organizacji pozarządowych,
5. Leszek Żelazny – Członek Rady Nadzorczej – wyznaczony przez Wojewodę Lubelskiego.

W 2023 r. Rada Nadzorcza podjęła łącznie 188 uchwał, w tym 23 uchwały w sprawie udzielenia pożyczek i 127 uchwał dotyczących udzielenia dotacji. Podjęte uchwały dotyczyły pożyczek i dotacji, których przyznanie leżało w kompetencjach ustawowych Rady Nadzorczej, a których wartość jednostkowa przekraczała kwotę 113.328,36 zł, tj. 0,5% przychodów uzyskanych przez Fundusz w roku poprzednim.

Pozostałe podjęte uchwały związane były z organizacją i funkcjonowaniem Funduszu. Spośród uchwał Rady Nadzorczej mających istotne znaczenie w tym zakresie warto wymienić uchwały w sprawie:

- ✓ zatwierdzenia „Sprawozdania finansowego Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie za 2022 r.”,

- ✓ zatwierdzenia „Sprawozdania z działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie za 2022 r.”,
- ✓ zatwierdzenia „Listy przedsięwzięć priorytetowych Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie przewidzianych do dofinansowania w roku 2024”,
- ✓ korekt „Rocznego planu finansowego Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie na rok 2023” oraz „Planu działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie na 2023 rok”,
- ✓ zatwierdzenia warunków finansowania w ramach realizowanych wspólnie z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej programów priorytetowych tj.: „Czyste Powietrze”, „Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych”, „Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest”, „Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie”, a także „Kampanii edukacyjno-informacyjnej w tematyce biogazu/biometanu w Polsce” i „Kampanii edukacyjno-informacyjnej – Sołtys ambasadorem Czystego Powietrza” w ramach realizacji Programu Priorytetowego „Edukacja ekologiczna Część 1) Edukacja ekologiczna na lata 2021-2025”,
- ✓ zatwierdzenia „Rocznego planu finansowego Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie na rok 2024” oraz „Planu działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie na rok 2024”,
- ✓ Zatwierdzenia udziału WFOŚiGW w Lublinie w projekcie pn.: „Projekt Doradztwa Energetycznego” w ramach FEnIKS 2021-2027” realizowanym wspólnie z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Ponadto Rada Nadzorcza na bieżąco kontrolowała i wspomagała prace Zarządu, analizowała stan realizacji planu działalności Funduszu w 2023 r. oraz dokonywała bieżącej analizy działalności w zakresie udzielonej pomocy, zapoznając się z informacjami o podjętych decyzjach.

ZARZĄD

W terminie od dnia 1 stycznia do dnia 3 stycznia 2023 r., w skład Zarządu wchodził:

1. Grzegorz Grzywaczewski – Prezes Zarządu,
2. Andrzej Misztal – Z-ca Prezesa Zarządu.

Po podjęciu w dniu 3 stycznia 2023 r. przez Zarząd Województwa Lubelskiego uchwały o odwołaniu Prezesa Zarządu, do dnia 11 stycznia 2023 r. w skład Zarządu WFOŚiGW wchodził Z-ca Prezesa Zarządu Pan Andrzej Misztal.

W dniu 11 stycznia 2023 r. Zarząd Województwa Lubelskiego podjął uchwałę w sprawie powołania z dniem 12 stycznia 2023 r. Pani Agnieszki Kruk na stanowisko Prezesa Zarządu. Zarząd w składzie:

1. Agnieszka Kruk – Prezes Zarządu,
2. Andrzej Misztal – Z-ca Prezesa Zarządu,

pracował od dnia 12 stycznia do dnia 28 czerwca 2023 r.

Uchwałą Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 28 czerwca 2023 r., ze stanowiska Z-cy Prezesa Zarządu został odwołany Pan Andrzej Misztal, a następnie uchwałą Zarządu Województwa z dnia 7 lipca 2023 r., z dniem 10 lipca 2023 r., na stanowisko Z-cy Prezesa Zarządu została powołana Pani Anna Pokwapisz.

W terminie od dnia 10 lipca do dnia 31 grudnia 2023 r., w skład Zarządu wchodziły:

1. Agnieszka Kruk – Prezes Zarządu,
2. Anna Pokwapisz – Z-ca Prezesa Zarządu.

Zarząd Funduszu w 2023 r. podjął łącznie 1387 uchwał. Wśród szczególnie istotnych uchwał podjętych przez Zarząd należy wymienić:

- ✓ uchwały w zakresie realizacji zadań Funduszu związanych z wdrażaniem realizowanych wspólnie z NFOŚiGW programów priorytetowych,
- ✓ uchwały zatwierdzające listy zadań przewidzianych do dofinansowania w formie pożyczek i dotacji,
- ✓ uchwały w sprawie udzielenia dotacji oraz pożyczek,
- ✓ uchwały kierujące na posiedzenie Rady Nadzorczej wnioski o udzielenie pożyczek i dotacji,
- ✓ uchwały w sprawie przekazania środków finansowych państwowym jednostkom budżetowym,
- ✓ uchwały kierujące na Radę Nadzorczą Sprawozdanie z działalności oraz Sprawozdanie finansowe Funduszu za 2022 r.,
- ✓ uchwały kierujące na Radę Nadzorczą Plan działalności oraz Roczny plan finansowy Funduszu na 2024 r.,
- ✓ uchwałę w sprawie zatwierdzenia projektu „Listy przedsięwzięć priorytetowych Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie przewidzianych do dofinansowania w roku 2024”,
- ✓ uchwały zatwierdzające regulaminy naborów wniosków o dofinansowanie ogłaszanych przez Fundusz.

Członkowie Zarządu uczestniczyli w naradach, spotkaniach i wideokonferencjach m.in. z przedstawicielami Ministerstwa Klimatu i Środowiska, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, a także w naradach prezesów wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej. W szerokim zakresie realizowana była współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego województwa lubelskiego, Państwową Strażą Pożarną i Ochotniczymi Strażami Pożarnymi, organizacjami społeczeństwa obywatelskiego oraz instytucjami ochrony przyrody, nauki, edukacji ekologicznej i kultury.

IV. CZĘŚĆ FINANSOWA SPRAWOZDANIA Z DZIAŁALNOŚCI

1. PRZYCHODY FUNDUSZU

Podstawę gospodarki finansowej Funduszu w 2023 roku stanowią: roczny plan finansowy oraz plan działalności, uchwalone przez Radę Nadzorczą w listopadzie 2022 roku, korygowane następnie w czerwcu, sierpniu, październiku i listopadzie 2023 r.

Plan przewidywał przychody łącznie ze spłatą rat pożyczek na poziomie 62.726.000 zł. Faktyczne wykonanie wyniosło 65.208.708 zł i było wyższe od planowanego o 2.482.708 zł (4%). (tab. 1).

Plan przychodów w 2023 roku został przekroczony w następujących pozycjach: spłaty rat kapitałowych pożyczek o 1.092.808 zł (3,1%), przychody z oprocentowania pożyczek o 472.365 zł (11,8%) przychody z nadwyżek gmin oraz kar z WIOŚ o 127.105 zł (16%), przychody z tytułu oprocentowania depozytów i rachunków bankowych o 575.729 zł (13,1%), pozostałe przychody o 868.515 zł (14,4%). W 2023 roku Fundusz uzyskał także przychody z Narodowego Funduszu z przeznaczeniem na pokrycie kosztów obsługi zadań ponoszonych przez Fundusz, związanych z realizacją przedsięwzięć dofinansowanych w formie dotacji w ramach wdrażania Programu Priorytetowego Czyste Powietrze. Uzyskane przychody w tym zakresie wyniosły 6.476.519 zł.

Tab. 1. Szczegółowa struktura przychodów i wpływów w 2023 r. (w zł i %).

Wyszczególnienie	Plan 2023	Wykonanie 2023	% 3:2
1	2	3	4
Wpływy z tytułu opłat i kar	11 213 000	10 559 186	94,2
Spłaty rat pożyczek	36 271 000	37 363 808	103,0
Przychody z oprocentowania pożyczek	4 000 000	4 472 365	111,8
Wpływy z nadwyżek dochodów gmin z tytułu opłat i kar za korzystanie ze środowiska oraz kary z ustawy o czystości w gminach	795 000	922 105	116,0

Przychody z oprocentowania depozytów i rachunków bankowych	4 400 000	4 975 729	113,1
Pozostałe przychody	6 047 000	6 915 515	114,4
Razem	62 726 000	65 208 708	104,0

Największy udział w przychodach Funduszu w 2023 r. stanowiły wpływy z tytułu spłaty rat kapitałowych pożyczek oraz wpływy z opłat i kar za korzystanie ze środowiska. Kolejne pozycje to pozostałe przychody, przychody z oprocentowania depozytów i rachunków w banku oraz przychody z oprocentowania pożyczek. Udział wpływów z nadwyżek dochodów gmin z tytułu opłat i kar za korzystanie ze środowiska oraz kary z ustawy o czystości w gminach jest marginalny. Nadwyżkę przekazały Gminy: Kraśnik, Skierbieszów, Lubartów.

2. ROZCHODY FUNDUSZU

W 2023 roku Wojewódzki Fundusz zrealizował rozchody i koszty w kwocie 51.969.022 zł (tab. 2). W stosunku do wartości planowanych wykonanie rozchodów było niższe o 74.244.978 zł (58,8%). Na ten spadek największy wpływ miało niższe wykonanie wypłat pożyczek o 69.315.994 zł (73%), kosztów utrzymania biura o 2.410.325 zł (10,8%), wypłat dotacji o 1.644.764 zł (28,7%), wydatków inwestycyjnych o 146.789 zł (27,2%). Koszty finansowe za 2023 rok wyniosły 272.079 zł. Kwota ta obejmowała przede wszystkim koszty odsetek od pożyczki Nr 1300/2020/Wn3/UR-wf/p zaciągniętej w NFOŚiGW w Warszawie, odpis aktualizujący wartość należności z tytułu udzielonych pożyczek (tzw. pożyczki trudno ściągalne). Pozostałe koszty operacyjne na koniec 2023 roku wyniosły 48.408 zł. Środki przekazane państwowym jednostkom budżetowym wyniosły 1.403.751 zł.

Tab. 2. Szczegółowa struktura rozchodów w 2023 r. na tle planu na rok 2023 (w zł i %).

ROZCHODY	Plan 2023	Wykonanie 2023	% (3/2)
1	2	3	4
Ogółem	126 214 000	51 969 022	41,2
Wypłacone dotacje	5 732 000	4 087 236	71,3
Wypłacone pożyczki	95 000 000	25 684 006	27,0
Umorzenia pożyczek	101 000	100 656	99,7

Nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej	0	0	X
Środki przekazywane państwowym jednostkom budżetowym za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa	1 500 000	1 403 751	93,6
Koszty utrzymania organów i biura	22 391 000	19 980 675	89,2
Pozostałe koszty i wydatki	951 000	320 487	33,7
Wydatki inwestycyjne	539 000	392 211	72,8

W strukturze rozchodów Funduszu największy udział w 2023 r., stanowiły wypłaty pożyczek. Ich udział w rozchodach 2023 r. ogółem wyniósł 49,4%. Koszty funkcjonowania WFOŚiGW w Lublinie to 38,5% ogółu rozchodów w 2023 r. Środki przekazywane państwowym jednostkom budżetowym za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa stanowią 2,7%. Pozostałe koszty i wydatki w strukturze 2023 r. wyniosły 0,6%, natomiast wydatki inwestycyjne 0,8% rozchodów.

3. SPRAWOZDANIE FINANSOWE

Fundusz gospodarował środkami finansowymi zgodnie z zapisami ustawy Prawo ochrony środowiska z uwzględnieniem wymogów ustawy o rachunkowości i Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Fundusz prowadzi księgi rachunkowe w oparciu o przepisy ustawy o rachunkowości. Sprawozdanie finansowe Funduszu za 2023 rok zostało poddane badaniu przez firmę Biuro Audytorskie Wojciech Sadowski w Lublinie. Sprawozdanie uzyskało pozytywną opinię biegłego rewidenta. Bilans oraz rachunek zysków i strat przedstawiają poniższe tabele.

1. BILANS

Suma bilansowa na koniec 2023 roku wyniosła 293.496.361 zł i jest niższa w stosunku do poprzedniego roku o ponad 13.925.041 zł. Po stronie aktywów spadek zanotowały aktywa trwałe o kwotę 10.141.101 zł., aktywa obrotowe o 3.783.940 zł.

Po stronie pasywów zanotowano wzrost kapitału (funduszu) własnego w kwocie 1.952.095 zł odpowiadający odnotowanemu wynikowi finansowemu.

Majątek Funduszu jest finansowany w 81% przez fundusze własne oraz w 19% przez zobowiązania. Na koniec 2023 r. stan funduszu własnego wynosił 238 760 331 zł.

Lp.	Wyszczególnienie	Za rok 2022	Za rok 2023
I.	AKTYWA, z tego:	307 421 402	293 496 361
1.	Wartości niematerialne i prawne	18 982	41 016
2.	Rzeczowe aktywa trwałe	928 462	1 048 745
3.	Należności długoterminowe	148 045 911	137 661 930
4.	Inwestycje długoterminowe	465 467	566 030

5.	Należności krótkoterminowe	40 395 399	37 338 514
6.	Inwestycje krótkoterminowe	117 556 845	116 825 687
7.	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	10 336	14 439
II.	PASYWA, z tego:	307 421 402	293 496 361
1.	Kapitał (fundusz) własny, z tego	236 808 236	238 760 331
1.1	Kapitał (fundusz) podstawowy	235 101 509	235 101 509
2.	Zobowiązania długoterminowe	19 447 815	22 732 501
3.	Zobowiązania krótkoterminowe	51 165 351	32 003 529

2. RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

W roku 2023 statutowe przychody Funduszu, uzyskiwane na podstawie ustawy Prawo ochrony środowiska, wyniosły 10.987.967 zł i były niższe od uzyskanych w roku poprzednim o 544.168 zł.

Wydatki bezzwrotne zrealizowane przez Fundusz w 2023 roku, związane z dofinansowaniem ochrony środowiska i gospodarki wodnej, stanowiące koszt w rozumieniu rachunku wyników, wyniosły 5.591.643 zł. W tej kwocie mieszczą się udzielone dotacje, umorzenia udzielonych pożyczek. Poziom finansowania bezzwrotnego był wyższy o 245.244 zł od zrealizowanego w roku 2022.

W okresie sprawozdawczym koszty działalności organów i biura Funduszu wyniosły 19.980.675 zł co oznacza 22,9% wzrostu w stosunku do roku poprzedniego. Wzrost kosztów był związany z obsługą programów wspólnych realizowanych z Narodowym Funduszem np. Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”, ponadto w związku ze wzrostem cen towarów. Zarząd Funduszu przykładał dużą wagę do efektywności wykorzystania posiadanych zasobów, uzasadnienia i celowości ponoszonych kosztów działalności. W szczególności temu celowi służą procedury udzielania zamówień publicznych i kontroli zarządczej. Wzrost przychodów w porównaniu do roku poprzedniego o 5.179.228 zł spowodował wygenerowanie zysku netto w wysokości 1.952.095 zł. Zarząd Funduszu zwrócił się do Rady Nadzorczej o przeznaczenie zysku w wysokości 1.952.095 zł na kapitał rezerwowy.

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT za okres od dnia 01.01.2023 r. do dnia 31.12.2023 r.

Treść		rok poprzedni	rok bieżący	% (3/2)
1		2	3	4
A	Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi	11 697 728	11 481 291	98,1
	I	11 532 135	10 987 967	95,3
	II	165 593	493 324	297,9
B	Koszty działalności operacyjnej	21 607 557	25 572 318	118,3
	I	5 346 399	5 591 643	104,6
	1	5 079 877	5 490 987	108,1
	2	174 722	100 656	57,6

	3	Nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska	91 800	0	0,00
	II	Koszty funkcjonowania organów i biura	16 261 158	19 980 675	122,9
C	Zysk (strata) ze sprzedaży (A - B)		-9 909 829	-14 091 027	142,2
D	Pozostałe przychody operacyjne		2 897 911	6 731 418	232,3
E	Pozostałe koszty operacyjne		38 327	48 408	126,3
F	Zysk (strata) z działalności operacyjnej (C+D-E)		-7 050 245	-7 408 017	105,1
G	Przychody finansowe		8 070 033	9 632 191	119,4
H	Koszty finansowe		344 922	272 079	78,9
I	Zysk (strata) brutto (F+G-H)		674 866	1 952 095	289,3
J	Podatek dochodowy		0	0	X
K	Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)		0	0	X
L	Zysk (strata) netto (I-J-K)		674 866	1 952 095	289,3

V. REALIZACJA ZADAŃ W 2023 ROKU

A. DZIAŁANIA WFOŚiGW W LUBLINIE W ZAKRESIE OSI PRIORYTETOWEJ CZŁOWIEK

Działalność WFOŚiGW w Lublinie w obszarze osi priorytetowej CZŁOWIEK objęła finansowanie zadań dotyczących:

- ✓ **EDUKACJI EKOLOGICZNEJ (Dziedzina: Edukacja ekologiczna)**

Działania związane z edukacją ekologiczną wspierane były wyłącznie w formie dotacji.

1. FINANSOWANIE DOTACYJNE

Działalność WFOŚiGW w Lublinie w obszarze osi priorytetowej CZŁOWIEK objęła przedsięwzięcia z zakresu edukacji ekologicznej oraz propagowania kultury dbałości o środowisko. Działania w tym obszarze Fundusz wdrażał poprzez wsparcie dotacyjne zadań realizowanych głównie przez organizacje pozarządowe, społeczne i wyznaniowe. W okresie sprawozdawczym zawarto **19** umów dotacji na łączną kwotę dofinansowania **454.900 zł**, w tym 1 umowę na kwotę **80.000 zł** w ramach przekazania środków finansowych państwowej jednostce budżetowej. Zadania dotacyjne realizowane w osi priorytetowej CZŁOWIEK zawierały się w dziedzinie Edukacja Ekologiczna. W ramach tej osi nie były udzielane pożyczki.

Przedsięwzięcia edukacyjne skierowane do dzieci i młodzieży szkolnej, w szczególności dotyczące właściwego postępowania z odpadami i zapobieganiu wytwarzania odpadów, racjonalnego gospodarowania wodą, ochrony powietrza oraz ochrony przyrody

W 2023 r. Fundusz dofinansował szereg przedsięwzięć edukacyjnych i kulturalnych adresowanych do dzieci i młodzieży szkolnej. Wspierane przez Fundusz zadania służyły kształtowaniu postaw proekologicznych dzieci i młodzieży, upowszechnianiu wiedzy ekologicznej i inspirowaniu do praktycznych działań na rzecz ochrony środowiska. Zawarto na ten cel 7 umów dotacji, przeznaczając łączną kwotę **209.408 zł**. Wśród różnorodnych inicjatyw realizowanych w ramach niniejszego działu dominowały: konkursy, warsztaty, szkolenia, wystawy, wycieczki dydaktyczne.

Przedsięwzięcia, które objęły największą ilość uczestników to:

- ✓ Finał XXII edycji ogólnopolskiego konkursu „Poznajemy Parki Krajobrazowe Polski” - organizowany przez Województwo Lubelskie - Zespół Lubelskich Parków Krajobrazowych,
- ✓ „Moje bezpieczne środowisko” - kampania edukacyjna skierowana do młodzieży przez Komendę Wojewódzką Państwowej Straży Pożarnej w Lublinie,
- ✓ Centrum Edukacji Pszczelarstwa przy Nadbużańskim Związku Pszczelarzy w Chełmie;
- ✓ Projekt ekologiczny „Ekologia jest fajna” realizowany w Szkole Podstawowej Sióstr Urszulanek Unii Rzymskiej w Lublinie,
- ✓ Ogólnopolski Konkurs Fotograficzny „Powitanie żurawi. Piękno Poleskiego Parku Narodowego” z pokonkursową wystawą prac w Centrum Spotkania Kultur w Lublinie,
- ✓ „Ekologia - inspiracja do działania” Stowarzyszenia Łowcy Uśmiechów w Lublinie,
- ✓ „Zapylacze w moim ogrodzie” - projekt Stowarzyszenia Samorządów Powiatu Tomaszowskiego.

Przedsięwzięcia dotyczące poprawy infrastruktury służącej edukacji dzieci i młodzieży szkolnej w dziedzinie nauk o przyrodzie i środowisku, tworzenie i rozwój ścieżek dydaktycznych, przyrodniczych i ekologicznych

W ramach niniejszego kierunku działalności w okresie sprawozdawczym Fundusz zawarł 5 umów o dofinansowanie. W ramach przekazanej kwoty **50.500 zł** zostały zrealizowane następujące przedsięwzięcia:

- ✓ Utworzenie przez Archidiecezję Lubelską edukacyjnej ścieżki ekologicznej przy dziennym Domu Pomocy dla osób starszych i niepełnosprawnych „Zielona Weranda”,
- ✓ Utworzenie przez Archidiecezję Lubelską edukacyjnej ścieżki ekologicznej przy schronisku turystycznym położonym w Górecku Starym”,
- ✓ Ścieżki dydaktyczne z cyklem warsztatów pn. „Kolorы ukryte w roślinach” i „Filcowanie - zrób to sam” na terenie Muzeum Wsi Lubelskiej,
- ✓ „Zapylacze w moim ogrodzie” - projekt Stowarzyszenia Samorządów Powiatu Tomaszowskiego z organizacją konkursu na stworzenie hoteliku dla owadów zapylających ze strefą roślin miododajnych,

- ✓ Organizacja ścieżki dydaktycznej dotyczącej pomników przyrody na terenie miasta Lublin pod wiodącym hasłem „Monumenty przyrody Lublina - poznaję i chronię” - projekt Fundacji dla Przyrody.

Przedsięwzięcia kulturalne promujące postawy prośrodowiskowe i kulturę dbałości o środowisko, w szczególności podkreślające wagę podejmowania decyzji konsumenckich z uwzględnieniem potrzeby ochrony zasobów środowiska i związek między kulturą dbałości o środowisko a stylem zdrowego trybu życia

Realizacji ww. celów służyły następujące przedsięwzięcia, na które przeznaczono kwotę **33.000 zł**, w ramach zawartych 4 umów dotacji:

- ✓ „Ekospołeczność 2023” - OSP w Starym Bidaczowie,
- ✓ „Ekologia - inspiracja do działania” Stowarzyszenia Łowcy Uśmiechów w Lublinie,
- ✓ Audycje na antenie Katolickiego Radia Zamość w ramach cyklu „EKO-MOTYWATOR”,
- ✓ Projekt Muzeum Wsi Lubelskiej „Naturalne wybieraj! Kształtowanie postaw prośrodowiskowych w podejmowaniu decyzji konsumenckich”.

Przedsięwzięcia z zakresu edukacji ekologicznej parków narodowych, muzeów, ogrodów zoologicznych i ogrodów botanicznych

W okresie sprawozdawczym Fundusz dofinansował **5** projektów realizowanych przez ww. instytucje na łączną kwotę **128.000 zł**:

- ✓ „Park dla ludzi. Ludzie dla parku” - działania edukacyjne Roztoczańskiego Parku Narodowego w 2023 roku”,
- ✓ Wydanie publikacji o tematyce ekologicznej promujących Poleski Park Narodowy w 2023 roku,
- ✓ Działania z zakresu edukacji ekologicznej w Poleskim Parku Narodowym w 2023 roku,
- ✓ „Wyjźmy w teren! Zwierzęta w pięciu odsłonach: entomologia, ornitologia, fotografia, film przyrodniczy, aktywna edukacja w Muzeum Ziemi Chełmskiej im. Wiktora Amroziewicza w Chełmie”,
- ✓ „Rzadkie i zagrożone rośliny województwa lubelskiego” - zgromadzenie i opracowanie informacji oraz edukacja w Muzeum Nadwiślańskim w Kazimierzu Dolnym.

Wśród zrealizowanych przedsięwzięć na podkreślenie zasługują cenne inicjatywy Parków Narodowych, ze szczególnym uwzględnieniem okolicznościowych wydawnictw.

- ✓ Projekt Roztoczańskiego Parku Narodowego „Park dla ludzi. Ludzie dla parku” składał się z inicjatyw, które były związane z przypadającym w 2023 roku Jubileuszowym XX Przeglądem Prac Plastycznych „Śladami Aleksandry Wachniewskiej, malarki i orędowniczki ochrony przyrody Roztocza” oraz z przypadającą w 2024 roku 50. Rocznicą utworzenia Roztoczańskiego Parku Narodowego i 30. Rocznicą funkcjonowania Ośrodka Edukacyjno - Muzealnego. Obejmował nst. przedsięwzięcia:
  - organizacja Przeglądu Prac Plastycznych dla dzieci z przedszkoli i szkół podstawowych z całego kraju, popularyzującego życie i dzieło wybitnej malarki

Roztocza Aleksandry Wachniewskiej, która należała do głównych inicjatorów powołania RPN. Efektem przeglądu była wystawa prac w Ośrodku Edukacyjno - Muzealnym RPN w Zwierzyńcu oraz katalog w formie kalendarza biurkowego na 2024 rok, prezentujący prace dzieci z przeglądów oraz zawierający informacje o Aleksandrze Wachniewskiej,

- wydanie terminarza na 2024 rok pn. „50 lat dla ochrony przyrody”, w którym została ukazana różnorodność działań ochronnych, edukacyjnych i turystycznych prowadzonych przez Park na przestrzeni 50 lat istnienia. Terminarz oprócz kalendarium zawiera informacje na temat ochrony przyrody, różnorodności biologicznej siedlisk i gatunków grzybów, roślin i zwierząt. Fotografie i materiały graficzne prezentują walory i historię Roztoczańskiego Parku Narodowego.
- ✓ Działania projektowe Poleskiego Parku Narodowego w 2023 roku były częścią programów edukacyjnych prowadzonych przez Park i uzupełniły jego stałą ofertę. Przedmiotem dofinansowania przez Fundusz były nast. przedsięwzięcia:
  - organizacja konkursu plastycznego o zasięgu wojewódzkim na rysunek o Poleskim Parku Narodowym pt. „Poleskie mokradła” dla dzieci przedszkolnych, uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Najlepsze prace zostały zaprezentowane na wystawie pokonkursowej zorganizowanej w jednym z ośrodków edukacyjnych PPN,
  - organizacja ogólnopolskiego konkursu Wiedzy o Poleskim Parku Narodowym, przy współpracy z Lubelskim Samorządowym Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Chełmie. Konkurs skierowany był do uczniów szkół podstawowych,
  - zajęcia terenowe „Z żółciem poznajemy polskie parki narodowe” o charakterze zadaniowym prowadzone w wybranych obwodach ochronnych PPN, zorganizowane w związku z przypadającymi na maj: Dniem Parków Narodowych i Dniem Żółwia.

Działania projektowe 2023 r. uzupełniły interesujące wydawnictwa: ilustrowana książeczka skierowana do dzieci, zawierająca wiersze o PPN, grafiki i rysunki przedstawiające przyrodę Parku oraz broszura o ścieżkach przyrodniczych, w skład której wchodzi krótkie opisy ścieżek dydaktycznych, obiektów edukacyjnych a także grafiki przedstawiające walory przyrodnicze i krajobrazowe Poleskiego Parku Narodowego.

PODSUMOWANIE:

Umowy zawarte w okresie sprawozdawczym

(Dziedzina: Edukacja ekologiczna)

FORMA POMOCY	DOTACJA	DOTACJA W RAMACH PJB	ŁĄCZNIE
Liczba zawartych umów (szt.)	18	1	19
Wartość dofinansowania (zł)	374 900	80 000	454 900

Umowy zawarte w okresie sprawozdawczym wg kategorii Beneficjenta

(Dziedzina: Edukacja ekologiczna)

KATEGORIA BENEFICJENTA	DOTACJA	
	Liczba (szt.)	Wartość (zł)
Fundacje, Stowarzyszenia	5	80 000
Jednostki organizacyjne kościołów i związków wyznaniowych	4	50 000
Parki Narodowe	3	95 000
Muzea	3	53 000
Jednostki samorządu terytorialnego	2	84 900
Ochotnicze straże pożarne	1	12 000
Inne	1	80 000

**Efekty rzeczowe i ekologiczne zadań zrealizowanych w okresie sprawozdawczym
(Dziedzina: Edukacja ekologiczna)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	JEDNOSTKI	EFEKTY UZYSKANE W 2023 r.
Liczba uczestników objętych projektami edukacyjnymi	os.	50 219
Liczba zrealizowanych kampanii i przedsięwzięć upowszechniających wiedzę z zakresu edukacji ekologicznej	szt.	38
Nakład wydawnictw:		
- książki	szt.	3 000
- ulotki, foldery	szt.	14 870
Liczba sprzętu edukacyjnego	szt.	11
Liczba wyemitowanych audycji:		
- radiowych	szt.	6
- telewizyjnych	szt.	4
- internetowych	szt.	17
Liczba szkoleń, konferencji, seminariów	szt.	24

2. PRZEDSIĘWZIĘCIA WSPÓLORGANIZOWANE

W ramach realizacji „Strategii działania WFOŚiGW w Lublinie na lata 2021-2024 r.”, w okresie sprawozdawczym Fundusz wspierał wydarzenia mające na celu podniesienie świadomości ekologicznej oraz przybliżenie zasad zrównoważonego rozwoju mieszkańcom województwa lubelskiego. Współpraca z mediami, organizacjami pozarządowymi, jednostkami samorządu terytorialnego, uniwersytetami oraz jednostkami naukowobadawczymi polegała na współorganizacji konkursów, konferencji oraz innych inicjatyw. Przedstawiciele

Zarządu aktywnie reprezentowali Fundusz podczas wydarzeń przybliżając uczestnikom działalność Funduszu oraz informowali o roli i znaczeniu Funduszu w systemie finansowania ochrony środowiska.

W okresie sprawozdawczym Fundusz był współorganizatorem następujących inicjatyw i wydarzeń ukierunkowanych na edukację ekologiczną:

- **Wojewódzki konkurs plastyczny dla dzieci przedszkolnych i uczniów klas I-III szkół podstawowych z województwa lubelskiego pt. „Razem dbajmy o czyste powietrze”**

Konkurs został zorganizowany na bazie porozumienia pomiędzy Urzędem Marszałkowskim Województwa Lubelskiego w Lublinie, WFOŚiGW w Lublinie i Kuratorium Oświaty w Lublinie. W konkursie brały udział przedszkolaki (1. kategoria) i uczniowie klas I-III szkół podstawowych z terenu województwa lubelskiego (2. kategoria). Zadaniem uczestników było wymyślenie i narysowanie, namalowanie lub wyklejenie pracy inspirowanej tytułem konkursu. Najciekawsze z nich otrzymały nagrody rzeczowe, ale także szansę na publikację w kalendarzu na 2024 rok. Na autorów sześciu najciekawszych – zdaniem komisji – prac czekały nagrody rzeczowe o wartości około: 800 zł (I miejsce), 700 zł (II miejsce), 600 zł (III miejsce). Jury przyznało także po 50 wyróżnień w każdej z kategorii, czyli w sumie 100 równorzędnych nagród rzeczowych o wartości ok. 150 zł każda. W pracach komisji konkursowej brał udział przedstawiciel WFOŚiGW w Lublinie. Wartość konkursu wyniosła 21 043,14 zł, zaś koszt uczestnictwa Funduszu w konkursie wyniósł 5 000,00 zł brutto.

PATRONATY HONOROWE

Od 2020 roku Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie obejmuje Patronatem Honorowym przedsięwzięcia o tematyce związanej z działalnością Funduszu na wniosek ich organizatorów. Patronat jest wyróżnieniem honorowym, podkreślającym szczególny charakter przedsięwzięcia.

Lista przedsięwzięć objętych patronatem w 2023 r.

- **„Naukowa Konferencja Pszczelarska dla otoczenia społeczno-gospodarczego. Nauka w praktyce”**
Organizator: Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie. Data i miejsce: 19.01.2023 r., Lublin,
- **„Synergia innowacji. WAXO-ECO-TECH-SCIENCE. Inkubator Innowacyjności 4.0”**
Organizator: Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Data i miejsce: 13.04.2023 r., Lublin,
- **„2nd International PhD Student’s Conference at the University of Life Science in Lublin: Poland”**
Organizator: Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie. Data i miejsce: 19-20.04.2023 r., Lublin- Janów Lubelski,
- **„V Wojewódzkie Lubelskie Święto Miodu”**
Organizator: Wojewódzki Związek Pszczelarzy w Lublinie. Data i miejsce: 03.09.2023 r., Lublin,
- **„III edycja Lubelskich spotkań z przyrodą”**

Organizator: Roztoczański Park Narodowy. Data i miejsce: 05-06.08.2023 r., Zwierzyniec.

3. PRZEDSIĘWZIĘCIA WŁASNE

Projekt pn.: „Kampania edukacyjno-informacyjna w tematyce biogazu/biometanu w Polsce”

Inicjatywa jest realizowana przy współpracy Instytutu Ochrony Środowiska-Państwowego Instytutu Badawczego, który pełni funkcję lidera oraz WFOŚiGW w Lublinie i WFOŚiGW w Białymstoku jako partnerów projektu. Projekt jest współfinansowany ze środków krajowych NFOŚiGW na podstawie umowy o dofinansowanie nr 139/2023/Wn50/EE-ku/D z późn. zm., zawartej pomiędzy NFOŚiGW a IOS-PIB, w dniu 03.03.2023 r. w ramach *Programu Priorytetowego” Edukacja ekologiczna” Część 1) Edukacja ekologiczna na lata 2021-2025*, oraz ze środków podmiotów realizujących przedsięwzięcie. Kwota dofinansowania w ramach umowy wynosi **2.025.208 zł**, z czego kwota przypadająca na WFOŚiGW w Lublinie wynosi **571.356 zł**.

Celem przedsięwzięcia jest podniesienie poziomu świadomości społecznej w temacie powstawania i wykorzystania biogazu jako odnawialnego źródła energii, w szczególności wśród grup mających wpływ na realizację polityk energetycznej i klimatycznej oraz edukację i kształcenie kadr administracji publicznej nt. korzyści społecznych, środowiskowych i gospodarczych płynących z wykorzystania biogazu/biometanu jako surowca energetycznego. Kampania przewiduje realizację działań edukacyjnych i promocyjnych w mediach tradycyjnych, w Internecie, organizację szkoleń powiatowych dla interesariuszy, szkolenia dla doradców WFOŚiGW, konsultacje dla pracowników samorządowych, wizyty studyjne w biogazowniach, organizację konferencji, festiwali, powstanie wydawnictw drukowanych oraz szereg opracowań eksperckich dostępnych na portalu pełniącym funkcję bazy wiedzy.

W oparciu o umowę o dofinansowanie w dniu 05.06.2023 r. lider projektu zawarł Porozumienie z partnerami, w tym z WFOŚiGW w Lublinie, które określa podział zadań oraz zasady współpracy.

W 2023 roku WFOŚiGW w Lublinie zrealizował następujące zadania przewidziane w ramach przedsięwzięcia:

- ✓ organizacja konferencji inaugurującej projekt kampanii edukacyjno-informacyjnej dotyczącej biogazu i biometanu w Polsce, która odbyła się w dniu 11.07.2023 r. w Lublinie,
- ✓ organizacja 8 szkoleń w miastach powiatowych województwa lubelskiego,
- ✓ organizacja warsztatów dla pracowników samorządowych,
- ✓ organizacja szkolenia dla doradców WFOŚiGW w Lublinie.

W efekcie zrealizowanych zadań WFOŚiGW w Lublinie osiągnął w 2023 r. następujące efekty rzeczowe przedsięwzięcia:

- Liczba zorganizowanych konferencji: 1 szt./150 os.
- Liczba szkoleń powiatowych/liczba osób przeszkolonych: 8 szt./256 os.
- Liczba szkoleń dla doradców: 1 szt./10 os.
- Liczba warsztatów dla pracowników jst: 1 szt./19 os.

Realizacja ww. działań pozwoliła osiągnąć w 2023 r. poniższy efekt ekologiczny:

- Zasięg zrealizowanych przedsięwzięć edukacyjnych bezpośrednich: 435 osób.

Kampania edukacyjno-informacyjna - Soltys ambasadorem Czystego Powietrza

Inicjatywa jest współfinansowana ze środków NFOŚiGW na podstawie umowy dotacji nr 1673/2023/Wn50/EE-ee-cp/D zawartej w dniu 29.11.2023 r. w ramach *Programu Priorytetowego "Edukacja ekologiczna" Część 1) Edukacja ekologiczna na lata 2021-2025* oraz ze środków podmiotów realizujących przedsięwzięcie. Projekt obejmuje przeprowadzenie ogólnopolskiej kampanii edukacyjno-informacyjnej dotyczącej Programu Priorytetowego Czyste Powietrze przez pięć wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, tj. w Lublinie, w Warszawie, Białymstoku, Rzeszowie i Kielcach. WFOŚiGW w Lublinie występuje w roli Lidera projektu, a pozostałe wojewódzkie fundusze pełnią rolę partnerów projektu.

Grupą docelową przedsięwzięcia są właściciele i współwłaściciele jednorodzinnych budynków mieszkalnych kwalifikujących się do dofinansowania w ramach Programu Priorytetowego Czyste Powietrze, do których część działań kierowana jest za pośrednictwem soltysów, którzy jako naturalni liderzy w swoich społecznościach lokalnych, doskonale znają swoich mieszkańców, cieszą się ich zaufaniem i mogą znacząco wspomóc działania propagujące Program.

Celem głównym Przedsięwzięcia jest podnoszenie poziomu świadomości ekologicznej i kształtowanie postaw ekologicznych społeczeństwa poprzez promowanie zasad zrównoważonego rozwoju oraz podnoszenie kwalifikacji grup zawodowych mających największy wpływ na realizację polityk: ekologicznej, energetycznej i klimatycznej państwa.

Kwota dofinansowania w ramach umowy wynosi **1.453.391 zł**, z czego kwota przypadająca na WFOŚiGW w Lublinie wynosi **137.790 zł**. W 2023 r. ze środków przeznaczonych przez NFOŚiGW na realizację Przedsięwzięcia wypłacono **700.900,16 zł** w formie refundacji dla WFOŚiGW w Warszawie.

Na podstawie danych zawartych w złożonych dotychczas przez Partnerów Przedsięwzięcia Wnioskach o Płatność (WoP) WFOŚiGW w Lublinie odnotował osiągnięcie w 2023 r. następujących efektów rzeczowych Przedsięwzięcia:

- Liczba wykonanych wydawnictw drukowanych (nakład): **5 000 szt.**
- Liczba zorganizowanych konferencji/seminariów/warsztatów: **14 szt.**
- Liczba zorganizowanych imprez/festiwali: **5 szt.**
- Liczba zrealizowanych działań edukacyjnych i promocyjnych w mediach tradycyjnych: **15 szt.**

Realizacja ww. działań pozwoliła osiągnąć w 2023 r. następujący efekt ekologiczny:

- Zasięg zrealizowanych przedsięwzięć edukacyjnych bezpośrednich: **8 509 osób**
- Zasięg zrealizowanych przedsięwzięć edukacyjno-promocyjnych oraz informacyjnych: **4 933 065 osób.**

Koszty kwalifikowane po stronie WFOŚiGW w Lublinie będą ponoszone w 2024 r.

B. DZIAŁANIA WFOŚiGW W LUBLINIE W ZAKRESIE OSI PRIORYTETOWEJ BIOSFERA

Działalność WFOŚiGW w Lublinie w obszarze osi priorytetowej BIOSFERA objęła finansowanie zadań dotyczących:

✓ OCHRONY PRZYRODY (**Dziedzina: Ochrona przyrody**)

Działania związane z ochroną przyrody wspierane były zarówno w formie dotacji, jak i pożyczek.

1. FINANSOWANIE DOTACYJNE

W okresie sprawozdawczym w obszarze ochrony przyrody zawarto 24 umowy dotacji na kwotę **645.000 zł**, w tym 3 umowy na kwotę **145.000 zł** w ramach przekazania środków finansowych państwowym jednostkom budżetowym. Dofinansowywano następujące działania:

Przedsięwzięcia służące zachowaniu różnorodności biologicznej poprzez ochronę siedlisk przyrodniczych, gatunków zwierząt, roślin, grzybów, w szczególności w parkach narodowych i innych formach obszarowych ochrony przyrody, a także ochrona pomników przyrody oraz obiektów przyrody nieożywionej. Czynna ochrona zagrożonych i chronionych gatunków roślin i zwierząt.

W 2023 r. na przedsięwzięcia związane z zachowaniem różnorodności biologicznej oraz czynną ochroną gatunków i siedlisk przyrodniczych Fundusz przeznaczył największą pulę środków - **279.068 zł**. W celu realizacji niniejszego kierunku działalności w okresie sprawozdawczym zawarto 9 umów dotacji z następującymi Beneficjentami:

- ✓ Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska w Lublinie,
- ✓ Poleskim Parkiem Narodowym,
- ✓ Roztoczańskim Parkiem Narodowym,
- ✓ Fundacją Ptasie Horyzonty,
- ✓ Województwem Lubelskim,
- ✓ Lubelskim Towarzystwem Ornitologicznym,
- ✓ Towarzystwem Przyrodniczo Historycznym „Orlik” w Łukowie,
- ✓ Muzeum Ziemi Chełmskiej im. Wiktora Ambroziewicza w Chełmie
- ✓ Polskim Związkiem Wędkarskim Zarządem Okręgu w Chełmie.

Dofinansowane projekty służyły utrzymaniu procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów. Zapewniły właściwy stan ochrony m.in. nst. gatunków zwierząt: żółw błotny, dubelt, bocian biały, pustułka, uszatka, rybitwa czarna oraz roślin: oman wąskolistny, pajęcznica gałęzista, wisienka karłowata, dziewięciśń popłocholistny, len złocisty, goryczka krzyżowa, obuwik pospolity, buławnik wielkokwiatowy, zawilec wielkokwiatowy.

Wśród projektów spełniających ww. cele wymienić należy:

- ✓ „Czynną ochronę wybranych siedlisk i gatunków na terenie województwa lubelskiego w roku 2023” realizowaną przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Lublinie. W ramach projektu zostały przeprowadzone:
  - 1) zabiegi ochrony czynnej muraw kserotermicznych w rezerwach przyrody „Broczówka” i „Las Królewski” oraz rezerwach „Rogów” i „Żmudź” chronionych również jako obszary Natura 2000 Rogów PLH060062 i Żmudź PLH060075. Zabiegi ochronne polegały na wykoszeniu roślinności zielnej oraz wycince odrostów roślinności drzewiastej i krzewiastej, przede wszystkim: robinii akacjowej, tarniny, jeżyny, dereni świdwy, klonu zwyczajnego, bzu czarnego. Przeprowadzenie ww. zabiegów ochrony czynnej przyczyniło się do zahamowania procesu sukcesji, w wyniku której murawy kserotermiczne tracą swój otwarty charakter, zmniejsza się ich powierzchnia i stopniowo pogarszają się warunki siedliskowe cennych gatunków roślin. Efektem ekologicznym wykonania prac jest poprawa stanu ochrony siedliska przyrodniczego muraw kserotermicznych na powierzchni 4,04 ha,
  - 2) rewitalizacja istniejących gniazd bociana białego służąca odtworzeniu 25 istniejących gniazd na terenie województwa lubelskiego. Prace te polegały przede wszystkim na podcinaniu gałęzi drzew utrudniających dolet ptaków do gniazd oraz zrzucaniu nadmiaru materiału gniazdowego. Podstawowym efektem zadania jest odtworzenie miejsc gniazdowania bociana białego lub zabezpieczenie zagrożonych gniazd w miejscach konfliktowych z gospodarką człowieka. W dalszej perspektywie wykonanie zadania ułatwi ptakom wyprowadzenie młodych i zwiększenie sukcesu lęgowego.
- ✓ „Analizę fitosocjologiczną zespołów i zbiorowisk roślinności nieleśnych ekosystemów lądowych w Roztoczańskim Parku Narodowym”. Projekt poświęcony był rozpoznaniu kierunków przemian zbiorowisk nieleśnych w kontekście przyjętych sposobów ich użytkowania i ochrony. Zadania wynikały z realizacji podstawowych funkcji Parku związanych z wykonywaniem ochrony przyrody, monitoringiem, udostępnieniem parku, zachowawczą hodowlą konika polskiego. W ramach prac terenowych skartowano 291 biochor (zbiorowisk roślinnych). W każdym wyróżnionym płacie dokonano opisu gatunków: dominujących, rzadkich i chronionych, charakterystycznych dla poszczególnych typów taksonomicznych, inwazyjnych. Wyróżniono siedliska Natura 2000. Sformułowano wytyczne w zakresie sposobu zagospodarowania i ochrony nieleśnych ekosystemów lądowych Parku w najbliższej przyszłości.
- ✓ „Czynną ochronę pustułki i uszatki w krajobrazie rolniczym powiatu łukowskiego” realizowaną przez Towarzystwo Przyrodniczo - Historyczne „Orlik” poprzez montaż i udostępnienie sztucznych miejsc lęgowych dla tych ptaków. W ramach zadania zamontowano 42 półotwarte budki lęgowe na drzewach w otwartym krajobrazie rolniczym pośród łąk i pól. Wybrano różne miejsca do zawieszenia: pojedyncze drzewa, kępy drzew i zadrzewienia śródpolne. Przycinano gałęzie zasłaniające skrzynkę tak aby ułatwić ptakom dolet do budy. Na dno budy wysypano drobne kamyki i grys, aby w pierwszym etapie jej zajęcia jaja ptaków nie staczały się. Zakupiony zapachowy środek odstraszaający kuny posłużył dodatkowemu zabezpieczeniu miejsc lęgowych. Proces zasiedlania sztucznych miejsc lęgowych przez ptaki może trwać kilka lat,

wywieszenie ich to oddziaływanie długofalowe i sztuczne schronienia będą służyły ptakom przez wiele lat. Projekt promowano na Facebooku TPH „Orlik” oraz na lokalnych portalach internetowych. Wydano również ulotkę pt. „Pustułka i uszatka. Ptaki, które warto chronić”.

Przedsięwzięcia związane z rehabilitacją zwierząt dziko żyjących i wsparciem funkcjonowania ośrodków rehabilitacji zwierząt

W ramach powyższego kierunku działalności, WFOŚiGW w Lublinie zawarł 3 umowy dotacji, przeznaczając łączną kwotę **100.000 zł** na następujące zadania:

- ✓ „Prowadzenie Ośrodka Rehabilitacji Zwierząt dziko żyjących w Poleskim Parku Narodowym”,
- ✓ „Pomoc ptakom z gatunku Bocian biały *Ciconia ciconia*” realizowana przez Stowarzyszenie „Szansa dla bociana” w Kozubszczyźnie,
- ✓ „Funkcjonowanie Ośrodka Rehabilitacji Dzikich Zwierząt w Skrzynicach Drugich” prowadzonego przez Stowarzyszenie Leśne Przytulisko.

Przedsięwzięcia mające na celu zwalczanie gatunków inwazyjnych

Na zadania związane ze zwalczaniem gatunków inwazyjnych Fundusz przeznaczył kwotę **23.000 zł**, zawierając 2 umowy dotacji. Dofinansowano w tym zakresie prace związane z usuwaniem barszczu Sosnowskiego przez Gminę Lubyca Królewska i Powiat Puławski.

Przedsięwzięcia z zakresu przyrodniczej rewaloryzacji i rozwoju terenów zieleni, w szczególności parków i ogrodów zabytkowych, pielęgnacji i leczenia drzewostanu

Na zadania związane z rewaloryzacją zieleni Fundusz przeznaczył kwotę **189.848 zł**. Zawarto 8 umów dotacji. Specjalistycznym zabiegom leczniczo-pielęgnacyjnym poddawano drzewa rosnące w zabytkowych założeniach parkowych oraz na posesjach parafii. Dokonywano również nasadzeń roślin wieloletnich. Dofinansowanie w tym zakresie uzyskały, m.in. następujące przedsięwzięcia:

- ✓ Leczenie drzewostanu i pielęgnacja zieleni zabytkowego założenia ogrodowo - parkowego w Kozłówce,
- ✓ Pielęgnacja drzewostanu w zespole dworsko - parkowym w Potoczku,
- ✓ Przyrodnicza rewaloryzacja i rozwój terenów zieleni w zespole dworsko - parkowym przy ZSCKR w Okszowie,
- ✓ Rewitalizacja terenów zieleni na posesjach Parafii Rzymsko - Katolickich: pw. Św. Marcina w Lublinie, pw. Św. Mikołaja w Lublinie, pw. Św. Bartłomieja Apostoła w Goraju oraz Zgromadzenia Sióstr Urszulanek Unii Rzymskiej Dom Zakonny w Lublinie.

Finansowanie przedsięwzięć z zakresu monitoringu przyrodniczego

Dotację w wysokości 10.000 zł przekazano Portowi Lotniczemu Lublin S.A. na „Monitoring w zakresie określenia wielkości populacji susła perełkowanego w roku 2023 na terenie obszaru NATURA 2000 Świdnik PLH060021”. Kwotę 15.000 zł otrzymało Lubelskie Towarzystwo Ornitologiczne na przeprowadzenie „Monitoringu wybranych gatunków ptaków strefowych na terenie województwa lubelskiego”.

PODSUMOWANIE:

Umowy zawarte w okresie sprawozdawczym (Dziedzina: Ochrona przyrody)

FORMA POMOCY	DOTACJA	DOTACJA W RAMACH PJB	ŁĄCZNIE
Liczba zawartych umów (szt.)	21	3	24
Wartość dofinansowania (zł)	500 000	145 000	645 000

Umowy zawarte w okresie sprawozdawczym wg kategorii Beneficjenta (Dziedzina: Ochrona przyrody)

KATEGORIA BENEFICJENTA	Dotacja	
	Liczba (szt.)	Wartość (zł)
Stowarzyszenia, Fundacje	7	166 000
Jednostki samorządu terytorialnego	4	98 000
Parki narodowe, ogrody zoologiczne i ogrody botaniczne,	3	95 000
Muzea	3	75 000
Jednostki organizacyjne kościołów i związków wyznaniowych	3	56 000
Inne	4	155 000

Efekty rzeczowe i ekologiczne zadań zrealizowanych w okresie sprawozdawczym (Dziedzina: Ochrona przyrody)

WYSZCZEGÓLNIENIE	JEDNOSTKI	EFEKTY UZYSKANE W 2023 r.
Powierzchnia obszarów, na których przywrócono lub zapewniono ochronę właściwego stanu ekosystemów	ha	4,04

Liczba gatunków z czerwonej księgi gatunków zagrożonych, chronionych w wyniku realizacji przedsięwzięć	szt.	39
Rewaloryzacja zabytkowych parków i zieleni innych obiektów zabytkowych - ilość wyleczonych drzew	szt.	201
Rewaloryzacja zabytkowych parków i zieleni innych obiektów zabytkowych - ilość nasadzonych roślin wieloletnich	szt.	442
Reintrodukcja rodzimych gatunków - ilość osobników	szt.	2 857
Zwalczanie gatunków inwazyjnych - ilość osobników lub hektarów	ha	6,38

2. FINANSOWANIE POŻYCZKOWE

W okresie sprawozdawczym WFOŚiGW w Lublinie zawarł 1 umowę pożyczki z Muzeum Wsi Lubelskiej na realizację zadania pn. "Zakup ciągnika z oprzyrządowaniem na potrzeby Muzeum Wsi Lubelskiej". Łączny koszt zadania wynosi 120.000 zł, a pożyczka została udzielona w kwocie 60.000 zł.

Efektem ekologicznym zadania jest poprawa jakości wykonywanych prac polowych oraz działań mających na celu ochronę ekspozycji przyrodniczej Muzeum Wsi Lubelskiej, wdrażanie rozwiązań i metod ekologicznych w pracach rolniczo - ogrodniczych: uprawa gleby, hodowla dawnych odmian roślin, efektywna pielęgnacja i gospodarka drzewostanem, utrzymanie zbiorników wodnych w należytym stanie zapewniającym drożność przepływu wody.

(Dziedzina: Ochrona przyrody)

FORMA POMOCY	POŻYCZKA
Liczba zawartych umów (szt.)	1
Wartość dofinansowania (zł)	60 000

Umowy zawarte w okresie sprawozdawczym wg kategorii Beneficjenta

(Dziedzina: Ochrona przyrody)

KATEGORIA BENEFICJENTA	POŻYCZKA	
	Liczba(szt.)	Wartość (zł)
Muzea	1	60 000

Efekty rzeczowe i ekologiczne zadań zrealizowanych w okresie sprawozdawczym

(Dziedzina: Ochrona przyrody)

WYSZCZEGÓLNIENIE	JEDNOSTKI	EFEKTY UZYSKANE W 2023 r.

Zakup maszyn/urządzeń do celów ochrony przyrody	szt.	1

C. DZIAŁANIA WFOŚiGW W LUBLINIE W ZAKRESIE OSI PRIORYTETOWEJ ZAGROŻENIA

Działalność WFOŚiGW w Lublinie w obszarze osi priorytetowej ZAGROŻENIA objęła finansowanie zadań dotyczących:

- ✓ **WSPARCIA SŁUŻB RATOWNICZYCH W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA (Dziedzina: Zapobieganie i likwidacja poważnych awarii i ich skutków)**

Działania związane z zapobieganiem i likwidacją poważnych awarii i ich skutków wspierane były zarówno w formie dotacji, jak i pożyczek.

1. FINANSOWANIE DOTACYJNE

Działania WFOŚiGW w Lublinie w obszarze nadzwyczajnych zagrożeń środowiska były ukierunkowane na finansowanie przedsięwzięć z zakresu zapobiegania zagrożeniom, w tym poważnym awariom i likwidacją ich skutków, w szczególności wsparcie Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego, doposażenie w sprzęt i środki techniczne jednostek Państwowej Straży Pożarnej i Ochotniczych Straży Pożarnych oraz innych służb realizujących zadania w zakresie ochrony środowiska, w szczególności ochrony przeciwpożarowej w lasach.

W roku sprawozdawczym Fundusz zawarł 5 umów dotacji na łączną kwotę dofinansowania **187.000 zł** i jedną umowę przekazania środków państwowym jednostkom budżetowym na kwotę **400.000 zł**.

Ogółem w 2023 r. na nadzwyczajne zagrożenia środowiska Fundusz wydatkował ze środków własnych kwotę **1.587.000 zł** (187.000 zł na realizację zadań w ramach naboru ciągłego, 1.000.000 zł w ramach wkładu własnego na realizację „Ogólnopolskiego programu finansowania służb ratowniczych” – Część 1 i 400.000 zł w ramach przekazania środków państwowym jednostkom budżetowym).

Pomoc finansowa Funduszu przeznaczona była przede wszystkim na zakup sprzętu dla jednostek Państwowych i Ochotniczych Straży Pożarnych. Współfinansowano m.in. zakup samochodów ratowniczo-gaśniczych oraz sprzętu przeciwpożarowego.

Ze środków własnych w okresie sprawozdawczym Fundusz dofinansował min. zakup:

- ✓ 4 samochodów dla Państwowej Straży Pożarnej,
- ✓ motopompy szlamowej, agregatu prądotwórczego, detektora wielogazowego oraz sprzętu do oświetlenia terenu akcji dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Laskach, gm. Parczew,

- ✓ aparatów powietrznych nadciśnieniowych, sygnalizatorów bezruchu, węży tłocznych oraz przecinarki spalinowej, agregatu prądotwórczego, wentylatora oddymiającego, prądownicy wodnej, drabiny ratowniczej i zestawu medycznego PSP R1 dla OSP w Kopinie, gm. Stanin.

Wsparcie dla Państwowej Straży Pożarnej

W ramach dofinansowania jednostek Państwowej Straży Pożarnej w okresie sprawozdawczym, Fundusz dofinansował m.in. zakup 4 samochodów: dla Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Janowie Lubelskim, Opolu Lubelskim, Parczewie i Włodawie.

Jednostki Państwowej Straży Pożarnej w 2023 roku dofinansowano kwotą **550.000 zł**.

PODSUMOWANIE:

Umowy dotacyjne zawarte w okresie sprawozdawczym

(Dziedzina: Zapobieganie i likwidacja poważnych awarii i ich skutków)

FORMA POMOCY	DOTACJA	DOTACJA W RAMACH PJB	ŁĄCZNIE
Liczba zawartych umów (szt.)	5	1	6
Wartość dofinansowania (zł)	187 000	400 000	587 000

Umowy dotacyjne zawarte w okresie sprawozdawczym wg kategorii Beneficjenta¹

(Dziedzina: Zapobieganie i likwidacja poważnych awarii i ich skutków)

KATEGORIA BENEFICJENTA	DOTACJA	
	Liczba (szt.)	Wartość w zł
Jednostki samorządu terytorialnego	3	150 000²
Ochotnicze Straże Pożarne	2	37 000

¹ Umowy zawarte ze środków własnych WFOŚiGW w Lublinie,

² Dla jednostek PSP.

Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Lublinie	1	400 000

2. FINANSOWANIE POŻYCZKOWE

W ramach osi priorytetowej ZAGROŻENIA Fundusz udzielił 4 pożyczek na kwotę **2.475.310 zł** w obszarze nadzwyczajnych zagrożeń środowiska dla 4 jednostek samorządu terytorialnego na zakup 4 samochodów ratowniczo-gaśniczych dla jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych. Były to pożyczki dla gmin: Białopole, Modliborzyce, Wierzbica i Wohyń. Na ten cel przekazano kwotę **2.475.310 zł**. W 2023 roku wypłacono również kwotę **1.000.000 zł** w formie pożyczki dla gminy Puchaczów na zakup ciężkiego samochodu ratowniczo-gaśniczego dla OSP w Puchaczowie z umowy zawartej w 2022 roku.

PODSUMOWANIE:

Umowy pożyczkowe zawarte w okresie sprawozdawczym
(Dziedzina: Zapobieganie i likwidacja poważnych awarii i ich skutków)

FORMA POMOCY	POŻYCZKA
Liczba zawartych umów (szt.)	4
Wartość dofinansowania (zł)	2 475 310

Umowy pożyczkowe zawarte w okresie sprawozdawczym wg kategorii Beneficjenta
(Dziedzina: Zapobieganie i likwidacja poważnych awarii i ich skutków)

KATEGORIA BENEFICJENTA	POŻYCZKA	
	Liczba (szt.)	Wartość (zł)
Jednostki samorządu terytorialnego	4	2 475 310

D. DZIAŁANIA WFOŚiGW W LUBLINIE W ZAKRESIE OSI PRIORYTETOWEJ TECHNOLOGIA

W ramach osi priorytetowej TECHNOLOGIA dofinansowano przedsięwzięcia ukierunkowane w szczególności na wykorzystanie nowych technologii w obszarze ochrony środowiska. Pierwszeństwo w uzyskaniu dofinansowania przysługiwało przedsięwzięciom prowadzącym do zwiększania produkcji energii z rozproszonych źródeł odnawialnych,

lokalnym sieciom ciepłowniczym oraz przedsięwzięciom służącym ograniczaniu i unikaniu emisji powierzchniowej, a także emisji liniowej, rozwojowi transportu bezemisyjnego i niskoemisyjnego. Ponadto priorytetowo traktowane były zadania objęte finansowaniem ze środków Unii Europejskiej lub innych bezzwrotnych środków zagranicznych oraz z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, oparte na wdrożeniach innowacyjnych rozwiązań, w szczególności służących zmniejszaniu energochłonności i wodochłonności gospodarki oraz rozwojowi modelu gospodarki o obiegu zamkniętym.

Cele Planu działalności były realizowane poprzez zawieranie i realizowanie umów zgodnie z przyjętymi kierunkami. Dodatkowo w okresie sprawozdawczym były realizowane i rozliczane zadania zgodne z kierunkami Planu działalności, na które zostały zawarte umowy pożyczek przed okresem sprawozdawczym.

Działania w ramach Osi priorytetowej TECHNOLOGIA wspierane były zarówno w formie dotacji, jak i pożyczek.

Działalność WFOŚiGW w Lublinie objęła finansowanie zadań dotyczących:

- ✓ **Dziedziny: Ochrona wód i gospodarka wodna,**
- ✓ **Dziedziny: Ochrona powietrza,**
- ✓ **Dziedziny: Ochrona powierzchni ziemi i gospodarka odpadami.**

1. FINANSOWANIE DOTACYJNE

W ramach osi priorytetowej TECHNOLOGIA dotacje zostały przyznane na działania realizowane w ramach dziedziny Ochrona powietrza. Środki dotacyjne były również wypłacane w ramach wkładu własnego na realizację programów priorytetowych, które zawierają się w opisie osi priorytetowej SYNERGIA – zadania realizowane wspólnie z NFOŚiGW.

Zadania zaplanowane do realizacji ze środków własnych Funduszu w ramach dziedzin: Ochrona wód i gospodarka wodna oraz Ochrona powierzchni ziemi i gospodarka odpadami, związane z zapobieganiem zagrożeniom środowiska oraz likwidacją skutków zagrożeń środowiska w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy nie zostały dofinansowane ze środków własnych WFOŚiGW w Lublinie z uwagi na udostępnienie środków na realizację tego typu zadań przez NFOŚiGW w ramach Programu Priorytetowego „SYSTEM - Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez partnerów zewnętrznych – REGION”. Informacje dotyczące realizacji zadania zawierają się w opisie Osi Priorytetowej SYNERGIA.

1.1 OCHRONA POWIETRZA

W ramach zadań związanych z poprawą jakości powietrza wsparcie ukierunkowane było przede wszystkim na projekty komplementarne i wspierające realizację Programu

Priorytetowego „Czyste Powietrze” – cel komplementarny z kierunkami działań w osi priorytetowej SYNERGIA. Wsparciem zostały objęte przedsięwzięcia służące ograniczeniu energochłonności w budownictwie, wzrostowi wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz rozwojowi transportu ekologicznego.

W okresie sprawozdawczym Fundusz zawarł **18** umów dotacji na łączną kwotę dofinansowania **695.000 zł**. Dofinansowanie najczęściej otrzymywały jednostki organizacyjne kościołów i związków wyznaniowych oraz stowarzyszenia.

W okresie sprawozdawczym Fundusz przeznaczył, m.in.

- ✓ **261.000 zł** na zadania związane z poprawą efektywności energetycznej w budynkach,
- ✓ **214.000 zł** na zadania związane z budową instalacji do produkcji energii ze źródeł odnawialnych,
- ✓ **200.000 zł** na zakup samochodu elektrycznego w ramach wspierania ekologicznego transportu,
- ✓ **20.000 zł** na zadania związane z modernizacją kotłowni.

Ogółem w 2023 r. na ochronę powietrza wydatkowano w formie dotacji kwotę **636.845 zł**

Dodatkowo w okresie sprawozdawczym Fundusz zawarł 4 umowy na przekazanie środków finansowych państwowym jednostkom budżetowym (PJB) na łączną kwotę **819.296 zł**. Część środków w kwocie **319.296 zł** przeznaczono na termomodernizację budynków użyteczności publicznej. Kolejne środki w kwocie **250.000 zł** przeznaczono na dofinansowanie zakupu samochodów z napędem hybrydowym. Dofinansowanie uzyskał Lubelski Urząd Wojewódzki na zakup dwóch samochodów przeznaczonych do realizacji zadań kontrolnych urzędu. Tym samym zrealizowano następujące kierunki Planu działalności:

- ✓ Ograniczanie i unikanie emisji powierzchniowej, a także emisji liniowej,
- ✓ Zakup i wyposażenie pojazdów służących wykonywaniu działań na rzecz ochrony środowiska.

Ponadto w 2023 r. WFOŚiGW w Lublinie dofinansował modernizację instalacji c.o., a także budowę instalacji fotowoltaicznej dla Inspekcji Ochrony Środowiska Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Lublinie przy ul. Obywatelskiej 13. Na ten cel przeznaczono kwotę **250.000 zł**.

PODSUMOWANIE:

Umowy zawarte w okresie sprawozdawczym (Dziedzina: Ochrona powietrza)

FORMA POMOCY	DOTACJA	DOTACJA W RAMACH PJB	ŁĄCZNIE
Liczba zawartych umów (szt.)	18	4	22
Wartość dofinansowania (zł)	636 845	819 296	1 456 141

Umowy zawarte w okresie sprawozdawczym wg kategorii Beneficjenta (Dziedzina: Ochrona powietrza)

KATEGORIA BENEFICJENTA	DOTACJA	
	Liczba (szt.)	Wartość (zł)
Jednostki organizacyjne kościołów i związków wyznaniowych	15	465 000
Państwowej Jednostki Budżetowej	4	819 296
Ochotnicze straże pożarne	2	30 000
Jednostki samorządu terytorialnego	1	200 000

2. FINANSOWANIE POŻYCZKOWE

W ramach osi priorytetowej TECHNOLOGIA dofinansowano przedsięwzięcia ukierunkowane w szczególności na wykorzystanie nowych technologii w obszarze ochrony środowiska. Cele Planu działalności były realizowane poprzez zawieranie i realizowanie umów zgodnie z przyjętymi kierunkami. Dodatkowo w okresie sprawozdawczym były realizowane i rozliczane zadania zgodne z kierunkami Planu działalności, na które zostały zawarte umowy pożyczek przed okresem sprawozdawczym.

Działalność WFOŚiGW w Lublinie objęła finansowanie zadań dotyczących:

- ✓ **Dziedziny: Ochrona wód i gospodarka wodna,**
- ✓ **Dziedziny: Ochrona powietrza,**
- ✓ **Dziedziny: Ochrona powierzchni ziemi i gospodarka odpadami.**

2.1. OCHRONA WÓD I GOSPODARKA WODNA

W okresie sprawozdawczym WFOŚiGW w Lublinie zawarł 6 umów pożyczek ze środków własnych na łączną kwotę **8.622.135 zł**. Beneficjentem Funduszu w realizacji zadań związanych z ochroną wód i gospodarką wodną w 2023 r. były przedsiębiorstwa gospodarki komunalnej i jednostki samorządu terytorialnego. W okresie sprawozdawczym wydatkowano łącznie kwotę **6.293.898,73 zł**. Część zrealizowanych wypłat stanowiły zobowiązania z umów zawartych przed rokiem sprawozdawczym.

2.1.1. Budowa, rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków oraz budowa kanalizacji sanitarnej

Największą grupą wydatków były przedsięwzięcia związane z budową sieci kanalizacji sanitarnej, na które Fundusz przekazał środki w kwocie **5.063.898,73 zł**, w tym:

- ✓ **2.161.149,63 zł** Miejskiemu Przedsiębiorstwu Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Chełmie na budowę sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w osiedlu Wiercieńskiego-Bazyłany w Chełmie, w ramach której wybudowano 2,56 km sieci kanalizacji sanitarnej oraz 2,05 km sieci wodociągowej,
- ✓ **2.075.685 zł** Zakładowi Gospodarki Komunalnej w Trzebieszowie Sp. z o.o. na rozpoczętą w 2023 roku rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Trzebieszów-Kolonia wraz z rozbudową oczyszczalni ścieków w miejscowości Trzebieszów Drugi oraz rozbudowę sieci wodociągowej Trzebieszów Drugi, współfinansowaną w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020,
- ✓ **460.000 zł** Gminie Łuków na rozpoczętą w 2022 roku budowę II etapu kanalizacji sanitarnej w Gminie Łuków,
- ✓ **367.064,10 zł** Przedsiębiorstwu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Janowie Lubelskim na budowę II etapu sieci kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej z przyłączami (część zakresu w ul. Poziomkowej i Żurawinowej) w m. Ruda gm. Janów Lubelski, w ramach której wybudowano 0,39 km sieci kanalizacji sanitarnej oraz 0,45 km sieci wodociągowej,

pozostałe środki w kwocie **500.000 zł** przekazano Gminie Uchanie na rozpoczętą w 2023 roku przebudowę oczyszczalni ścieków w miejscowości Uchanie.

Podobnie jak w latach ubiegłych Fundusz wspierał realizację zobowiązań środowiskowych w obszarze ochrony wód, wynikających z prawa Unii Europejskiej poprzez dofinansowanie zadań ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych. Na zadania te przekazano w formie pożyczki kwotę **2.528.213,73 zł**. Na terenach aglomeracji ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych w 2023 r. przy wsparciu Funduszu wybudowano 2,95 km kanalizacji sanitarnej, w tym: na terenie aglomeracji Chełm 2,25 km i na terenie aglomeracji Janów Lubelski 0,39 km.

Część wydatkowanych środków Fundusz przeznaczył na dofinansowanie zadań wspieranych ze środków Unii Europejskiej. Na ten cel przekazano pożyczkę w kwocie **2.075.685 zł** na wsparcie przedsięwzięcia realizowanego przez Zakład Gospodarki Komunalnej w Trzebieszowie Sp. z o.o. pn. „Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Trzebieszów-Kolonia wraz z rozbudową oczyszczalni ścieków w miejscowości Trzebieszów Drugi oraz rozbudowa sieci wodociągowej Trzebieszów Drugi”, współfinansowane w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

2.1.2. Systemy zbiorowego zaopatrzenia w wodę, w tym budowa i modernizacja sieci wodociągowej

Na budowę sieci wodociągowej w 2023 r. Fundusz wydatkował kwotę **730.000 zł**, z czego:

- ✓ **230.000 zł** wypłacono Przedsiębiorstwu Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Biłgoraju w ramach umowy pożyczki zawartej w 2022 roku na remont odcinka sieci wodociągowej w ul. Piłsudskiego oraz przebudowę i remont odcinków sieci wodociągowej w ul. Narutowicza w Biłgoraju,

- ✓ **500.000 zł** wypłacono Gminie Uchanie na budowę wodociągu w miejscowości Chyżowice.

PODSUMOWANIE:

**Umowy zawarte w okresie sprawozdawczym
(Dziedzina: Ochrona wód i gospodarka wodna)**

FORMA POMOCY	POŻYCZKA
Liczba zawartych umów (szt.)	6
Wartość dofinansowania (zł)	8 622 135

**Umowy zawarte w okresie sprawozdawczym wg kategorii Beneficjenta
(Dziedzina: Ochrona wód i gospodarka wodna)**

KATEGORIA BENEFICJENTA	POŻYCZKA	
	Liczba(szt.)	Wartość (zł)
Jednostki samorządu terytorialnego	3	1 400 000
Przedsiębiorstwa gospodarki komunalnej	3	7 222 135

**Efekty rzeczowe i ekologiczne zadań zrealizowanych w okresie sprawozdawczym
(Dziedzina: Ochrona wód i gospodarka wodna)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	JEDNOSTKA	EFEKTY UZYSKANE W 2023 r.
Liczba wybudowanych lub zmodernizowanych oczyszczalni ścieków	szt.	1
Długość wybudowanej kanalizacji sanitarnej	km	8,4
Długość wybudowanej sieci wodociągowej	km	2,50
Długość zmodernizowanej sieci wodociągowej	km	0,84

2.2 OCHRONA POWIETRZA

W zakresie ochrony powietrza Fundusz zawarł w okresie sprawozdawczym **20** umów pożyczek na kwotę **13 647 129 zł**.

Najczęściej dofinansowywane były przedsięwzięcia związane z modernizacją i budową instalacji fotowoltaicznych i pomp ciepła, zawarto 7 umów na łączną kwotę **4.688.132 zł**. W ramach ograniczenia emisji z instalacji przemysłowych zawarto umowę z Miejskim Przedsiębiorstwem Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Chełmie na modernizację kotłów wodnych na kwotę **4.382.000 zł**. Na dofinansowanie odpylania przeznaczono

755.000 zł. Na budowę i modernizację sieci ciepłowniczej zawarto umowę z Krasnostawską Spółdzielnią Mieszkaniową na kwotę **731.707 zł.** Zawarto trzy umowy związane z termomodernizacją budynków (poprawa efektywności energetycznej). Na realizację tych przedsięwzięć Fundusz przeznaczył kwotę **670.000 zł.** Część środków została przeznaczona na realizację projektów współfinansowanych z innych źródeł zewnętrznych, w tym ze środków UE. Pożyczki te zostały przeznaczone na pokrycie środków własnych beneficjenta. W ramach wspierania ekologicznego transportu Gmina Miejska Świdnik otrzymała pożyczkę w kwocie **666.000 zł** na zakup dwóch samochodów elektrycznych przeznaczonych na potrzeby Straży Miejskiej. W okresie sprawozdawczym WFOŚiGW w Lublinie zawarł również 3 umowy pożyczek na modernizację kotłowni na łączną kwotę **647.505 zł.** Na pozostałe zadania, w tym na modernizację wymiennikowni oraz budowę stacji tankowania Paliw CNG w Chełmie, zawarto 3 umowy na łączną kwotę **1.106.785 zł.**

W 2023 r. na realizację pożyczek związanych z Ochroną powietrza WFOŚiGW w Lublinie łącznie wydatkował kwotę **15.722.018 zł.**

PODSUMOWANIE:

Umowy zawarte w okresie sprawozdawczym (Dziedzina: Ochrona powietrza)

FORMA POMOCY	POŻYCZKA
Liczba zawartych umów (szt.)	20
Wartość dofinansowania (zł)	13 647 129

Umowy zawarte w okresie sprawozdawczym wg kategorii Beneficjenta (Dziedzina: Ochrona powietrza)

KATEGORIA BENEFICJENTA	POŻYCZKA	
	Liczba (szt.)	Wartość (zł)
Przedsiębiorcy, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	8	10 139 417
Jednostki organizacyjne kościołów i związków wyznaniowych	8	1 825 500
Spółdzielnie i Wspólnoty Mieszkaniowe	3	1 016 212
Jednostki samorządu terytorialnego	1	666 000

Efekty rzeczowe i ekologiczne zadań zrealizowanych w okresie sprawozdawczym (Dziedzina: Ochrona powietrza)³

³ Efekty rzeczowe i ekologiczne dotyczą wszystkich zadań w dziedzinie ochrony powietrza dofinansowanych w okresie sprawozdawczym (zadania finansowane ze środków własnych WFOŚiGW w Lublinie: pożyczki, dotacje i środki finansowe przekazywane państwowym jednostkom budżetowym).

WYSZCZEGÓLNIENIE	JEDNOSTKI	EFEKTY UZYSKANE W 2023 r.
Ograniczenie emisji:		
dwutlenku siarki	Mg/rok	2,76
pyłów ogółem	Mg/rok	12,707
tlenków azotu	Mg/rok	2,24
tlenku węgla	Mg/rok	2,44
dwutlenku węgla	Mg/rok	3 107,68
Ilość wybudowanych instalacji fotowoltaicznych	szt.	30
Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej z zainstalowanych ogniw fotowoltaicznych	kWe	2 417,98
Ograniczenie zużycia energii	GJ/rok	16 453,50

2.3 OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI I GOSPODARKA ODPADAMI

W 2023 r. Fundusz zawarł 1 umowę pożyczki w obszarze ochrony powierzchni ziemi i gospodarki odpadami na kwotę **188.000 zł**, w całości wypłaconą w roku sprawozdawczym. W ramach pożyczki udzielonej Miejskiemu Przedsiębiorstwu Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Chełmie zakupiono pojazd specjalistyczny do wywozu odpadów napędzany gazem ziemnym CNG w celu usprawnienia systemu gospodarowania odpadami.

PODSUMOWANIE:

Umowy zawarte w okresie sprawozdawczym

(Dziedzina: Ochrona powierzchni ziemi i gospodarka odpadami)

FORMA POMOCY	POŻYCZKA
Liczba zawartych umów (szt.)	1
Wartość dofinansowania(zł)	188 000

Umowy zawarte w okresie sprawozdawczym wg kategorii Beneficjenta

(Dziedzina: Ochrona powierzchni ziemi i gospodarka odpadami)

KATEGORIA BENEFICJENTA	POŻYCZKA	
	Liczba (szt.)	Wartość (zł)
Przedsiębiorstwa gospodarki komunalnej	1	188 000

Efekty rzeczowe i ekologiczne zadań zrealizowanych w okresie sprawozdawczym
(Dziedzina: Ochrona powierzchni ziemi i gospodarka odpadami)

WYSZCZEGÓLNIENIE	JEDNOSTKI	EFEKTY UZYSKANE W 2023 r.
Zakup środków do transportu odpadów komunalnych	szt.	1

E. DZIAŁANIA WFOŚiGW W LUBLINIE W ZAKRESIE OSI PRIORYTETOWEJ SYNERGIA

Działalność Funduszu w ramach osi priorytetowej SYNERGIA koncentrowała się przede wszystkim na wdrażaniu programów priorytetowych NFOŚiGW ze szczególną koncentracją na realizacji Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”. Ponadto ze środków WFOŚiGW w Lublinie zrealizowano szereg działań komplementarnych i wspierających realizację Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”. W ramach SYNERGII wsparcie uzyskały również przedsięwzięcia z zakresu monitoringu i zarządzania środowiskiem.

1. FINANSOWANIE DOTACYJNE

1.1. REALIZACJA INNYCH ZADAŃ Z ZAKRESU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ

W ramach Osi priorytetowej SYNERGIA WFOŚiGW w Lublinie zawarł z Województwem Lubelskim 3 umowy dotacji ze środków własnych na kwotę **490.814 zł**. W 2023 r. Województwo Lubelskie zrealizowało 2 zadania, na które wypłacono środki w wysokości **402.500 zł**, w tym:

- ✓ 252.500,00 zł na zadanie polegające na dostarczeniu, instalacji, konfiguracji oraz wdrożeniu oprogramowania służącego do zbierania, archiwizowania i przetwarzania informacji o ochronie środowiska na lata 2022-2024,
- ✓ 150.000,00 zł na opracowanie Aktualizacji „Programu ochrony powietrza dla strefy lubelskiej ze względu na przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 oraz docelowego benzo(a)pirenu” oraz Aktualizacji "Programu ochrony powietrza dla strefy Aglomeracja Lubelska ze względu na przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 oraz docelowego benzo(a)pirenu" w zakresie pyłu PM2,5 (faza II) i benzo(a)pirenu.

Umowa na Opracowanie "Planu gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego 2028" została rozwiązana na wniosek Beneficjenta z uwagi na konieczność przesunięcia terminu realizacji zadania.

PODSUMOWANIE:

Umowy zawarte w okresie sprawozdawczym
(Dziedzina: Inne)

FORMA POMOCY	DOTACJA
Liczba zawartych umów (szt.)	3
Wartość dofinansowania(zł)	490 814

Umowy zawarte w okresie sprawozdawczym wg kategorii Beneficjenta
(Dziedzina: Inne)

KATEGORIA BENEFICJENTA	DOTACJA	
	Liczba (szt.)	Wartość (zł)
Jednostki samorządu terytorialnego (Województwo Lubelskie)	3	490 814

1.2. REALIZACJA PROGRAMÓW PRIORYTETOWYCH

Program priorytetowy „Czyste Powietrze”

Program priorytetowy „Czyste Powietrze” stanowi flagowy instrument walki ze smogiem. Biorąc pod uwagę skalę oraz budżet, Program priorytetowy „Czyste Powietrze” jest aktualnie największym i najważniejszym Programem rządowym wdrażanym przez wojewódzkie fundusze. Celem Programu jest poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej jednorodzinnych budynków mieszkalnych. Program ukierunkowany jest na wymianę przestarzałych kotłów opalanych paliwem stałym na nowoczesne i ekologiczne źródła ciepła, poprawienie efektywności energetycznej poprzez, m.in. docieplenie przegród budowlanych, wymiana drzwi i okien oraz zastosowanie OZE w budynkach istniejących. W ramach Programu nabór wniosków rozpoczął się we wrześniu 2018 r. i jest nadal kontynuowany.

Budżet Programu na rok 2023 na podstawie Umowy udostępnienia środków z przeznaczeniem na udzielanie dotacji i wspólnej realizacji Programu priorytetowego „Czyste Powietrze” ustalony został w kwocie **774 543 993,01 zł**, w tym:

- ✓ **774.267.993,01 zł** – środki NFOŚiGW;
- ✓ **276.000 zł** – środki WFOŚiGW w Lublinie.

W okresie sprawozdawczym do WFOŚiGW w Lublinie wpłynęły **16 492** wnioski o dofinansowanie na łączną kwotę dotacji **1.097.820.703,18 zł**.

Do dofinansowania zostało wybranych **11.970** wniosków zakładających finansowanie dotacyjne na łączną kwotę dotacji **774.543.993,01 zł**.

W 2023 r. Fundusz zawarł **11.404** umowy dotacyjne na łączną kwotę **709.979.229,14 zł**.

Budżet Programu na rok 2023 na podstawie Umowy udostępnienia środków z przeznaczeniem na udzielanie dotacji na częściową spłatę kapitału kredytów bankowych i wspólną realizację Programu priorytetowego „Czyste Powietrze” ustalony został w kwocie **1.394.259,74 zł**.

W okresie sprawozdawczym do WFOŚiGW w Lublinie wpłynęły **54** wnioski o dofinansowanie w formie dotacji na częściową spłatę kapitału kredytu bankowego na łączną kwotę dotacji **2.025.658,74 zł**.

Do dofinansowania zostało wybranych **39** wniosków zakładających finansowanie dotacyjne na łączną kwotę dotacji **1.394.259,74 zł**.

W okresie sprawozdawczym Fundusz zawarł **39** umów dotacyjnych na częściową spłatę kapitału kredytu bankowego na łączną kwotę **1.393.098,33 zł**.

Pod względem ilości złożonych wniosków oraz podpisanych umów województwo lubelskie znalazło się na ósmym miejscu w kraju.

Na koniec 2023 r. WFOŚiGW w Lublinie wypłacił Beneficjentom Programu łącznie **659.760.504,86 zł**, z czego w samym w okresie sprawozdawczym kwotę **338.480.568,32 zł**.

Pod względem liczby i kwoty wniosków rozliczonych województwo lubelskie plasuje się na **piątym** miejscu w kraju.

W okresie sprawozdawczym Program uległ jednokrotnej zmianie.

Do najważniejszych zmian Programu priorytetowego „Czyste Powietrze”, które obowiązują **od dnia 3 stycznia 2023 r. należą:**

- podniesienie maksymalnych kwot dotacji dla poszczególnych materiałów i urządzeń finansowanych z Programu oraz maksymalnych kwot dotacji dla poszczególnych rodzajów przedsięwzięć,
- dodatkowe dofinansowanie dla Beneficjentów, którzy zdecydują się na przeprowadzenie kompleksowej termomodernizacji budynku. Przyznanie i wypłacenie wyższej kwoty dotacji do przedsięwzięcia z kompleksową termomodernizacją budynku/lokalu mieszkalnego,
- niekwalifikowanie podatku od towarów i usług (VAT). Dotacja w ramach Programu będzie udzielana w odniesieniu do kosztów netto,
- uspoźnienie terminów rozpoczęcia przedsięwzięcia: w przypadku dotacji na częściową spłatę kapitału kredytu, pierwszy koszt kwalifikowany może zostać poniesiony do 6 miesięcy przed datą złożenia wniosku o dofinansowanie w banku, który przystąpił do Programu,
- wprowadzenie możliwości zakupu i montażu kotła na biomasę drzewną (kotła zgazowującego drewno lub kotła na pellet) o emisyjności do 20 mg/m³ (włącznie), w budynku podłączonym do sieci dystrybucji gazu, pod warunkiem, że urządzenie to będzie spełniało wymagania aktów prawa miejscowego, w tym uchwał antysmogowych.

Współpraca WFOŚiGW w Lublinie z gminami przy wdrażaniu Programu priorytetowego „Czyste Powietrze”

Realizacja Programu priorytetowego „Czyste Powietrze” wspólnie z gminami została zainicjowana w 2019 r., a od 2020 r. wojewódzkie fundusze zostały uprawnione do finansowania gminom kosztów pomocy swoim mieszkańcom w aplikowaniu o wsparcie oraz udzielania informacji o Programie. Wprowadzony mechanizm przyczynia się do zwiększania tempa wdrażania Programu, poprzez dotarcie z jego ofertą do większej liczby mieszkańców województwa lubelskiego, redukując tym samym barierę logistyczną. Informacje nt. Programu można uzyskać w gminie, która zawarła z Funduszem porozumienie (pracownicy gmin zostali odpowiednio przeszkoleni). Gminy wspierając swoich mieszkańców w identyfikowaniu potrzeb związanych ze zmianą źródła ogrzewania oraz w procesie składania wniosku o dofinansowanie, przyczyniają się do poszerzania grona wnioskodawców w Programie.

W IV kwartale 2023 r. prowadzone przez gminy punkty konsultacyjno-informacyjne otrzymały finansowanie w kwocie 35 000 zł na kolejny rok funkcjonowania, w ramach tzw. pakietów zachęt dla gmin. Dodatkowo wprowadzono uproszczenia sposobu rozliczania i wypłacania środków finansowych. Każda gmina, która przystąpiła po raz pierwszy do porozumienia, na uruchomienie punktu otrzymała 9 000 zł. Pozostała część na realizację zadań związanych z prowadzeniem punktu gmina może otrzymać po przedłożeniu, po zakończeniu kwartału, sprawozdania ze zrealizowanych zadań. Gminy, które po raz pierwszy zawarły

porozumienia kwalifikują swoje wydatki do rozliczenia poczynając od 1 kwietnia 2023 r. przez rok od daty zawarcia porozumienia. Dla gmin kontynuujących porozumienia, w celu zachowania ciągłości finansowania, termin początkowy okresu kwalifikowania wydatków rozpoczął się następnego dnia od terminu zakończenia okresu finansowania poprzedniego porozumienia.

Gminy, które przystąpiły do podpisania porozumienia otrzymały dodatkowe środki za złożone wnioski o dofinansowanie oraz wydane zaświadczenia o wysokości dochodów. Gminy otrzymują po 150 zł za złożony wniosek o podwyższony oraz najwyższy poziom dofinansowania wraz z zaświadczeniem o wysokości dochodów oraz kwotę 50 zł za przekazany wniosek na podstawowy poziom dofinansowania. Od 2023 r. gminy otrzymują dodatkowo środki w wysokości 150 zł za każdy końcowy wniosek o płatność, złożony do WFOŚiGW za ich pośrednictwem, po zrealizowaniu przez Fundusz wypłaty na rzecz beneficjenta. W 2023 r. wprowadzono również „konto grupowe” dla każdej gminy, ułatwiające przekazywanie wniosków o dofinansowanie i wniosków o płatność oraz usprawniające procedurę rozliczeń z gminami.

Do dnia 31.12.2023 r. łącznie 188 gmin z województwa lubelskiego zawarło porozumienia z WFOŚiGW w Lublinie o współpracy przy wdrażaniu Programu. W okresie sprawozdawczym WFOŚiGW wypłacił na rzecz gmin kwotę 5 149 029,21 zł, w tym 4 333 004,21 zł na pokrycie kosztów uruchomienia i prowadzenia punktów konsultacyjno-informacyjnych oraz 816 025,00 zł na pokrycie kosztów obsługi zadań tj. za przekazane do WFOŚiGW wnioski o dofinansowanie oraz wydane zaświadczenia o wysokości dochodu na potrzeby aplikowania w Programie „Czyste Powietrze”.

W okresie sprawozdawczym Fundusz podpisał z gminami 3 nowe porozumienia oraz 158 aneksów do porozumień zawartych w 2019 r., w 2020 r., 2021 r. i 2022 r. na pokrycie kosztów ponoszonych przez gminy w związku z wdrażaniem i tworzeniem warunków do wdrażania Programu priorytetowego „Czyste Powietrze” – prowadzenie punktów konsultacyjno-informacyjnych.

Gminy, które zadeklarowały chęć pomocy mieszkańcom w przygotowywaniu i rozliczaniu wniosków w ramach Programu Czyste Powietrze bez prowadzenia gminnych punktów informacyjno-konsultacyjnych współpracują z WFOŚiGW w Lublinie na odrębnych zasadach. Gminy te otrzymują po 50 zł (na podstawie porozumień z 2020 r.) i 75 zł (na podstawie porozumień z 2021 r.) za każdy przekazany wniosek o dofinansowanie na podwyższony i najwyższy poziom dofinansowania oraz analogicznie za wydane zaświadczenie o wysokości dochodu. Dodatkowo gminy współpracujące na podstawie porozumień z 2021 r. otrzymują 50 zł za każdy przekazany wniosek na podstawowy poziom dofinansowania. W okresie sprawozdawczym 26 gmin współpracowało z WFOŚiGW w Lublinie na opisanych zasadach.

PODSUMOWANIE:

Umowy w ramach Programu priorytetowego „Czyste Powietrze” zawarte w okresie sprawozdawczym

(Dziedzina: Ochrona powietrza)

FORMA POMOCY	DOTACJA
Liczba zawartych umów (szt.)	11 443

Wartość dofinansowania (zł)	711 372 327,47

Efekty rzeczowe i ekologiczne w ramach umów zrealizowanych w 2023 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	JEDNOSTKI	EFEKTY UZYSKANE W 2023 r.
Liczba budynków o poprawionej efektywności energetycznej	Szt.	5 906
Liczba wymienionych nieefektywnych źródeł ciepła (kotłów starej generacji) na niskoemisyjne w budynkach istniejących	Szt.	5 219
Liczba zamontowanych niskoemisyjnych źródeł ciepła w budynkach nowo budowanych	Szt.	7
Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej zainstalowanych ogniw fotowoltaicznych	MWe	8
Ograniczenie zużycia energii końcowej	MWh/rok	96 634,49
Ograniczenie emisji SO ₂	Mg/rok	267,02
Ograniczenie emisji pyłów o średnicy mniejszej niż 10 mikro metrów (PM ₁₀)	Mg/rok	134,21
Ograniczenie emisji pyłów o średnicy mniejszej niż 2,5 mikrometra (PM _{2,5})	Mg/rok	60,93
Ograniczenie emisji benzo(a)pirenu	Mg/rok	0,1190
Ograniczenie emisji CO ₂	Mg/rok	28 781,40

Program priorytetowy pn. „Ogólnopolski Program Finansowania Służb Ratowniczych”

Celem „Ogólnopolskiego programu finansowania służb ratowniczych Część 1) Dofinansowanie zakupu specjalistycznego sprzętu wykorzystywanego w akcjach ratowniczych” jest wsparcie w zakupie specjalistycznego sprzętu wykorzystywanego w akcjach ratowniczych oraz podczas usuwania skutków zagrożeń, w tym samochodów ratowniczo-gaśniczych lekkich, średnich i ciężkich.

W okresie sprawozdawczym dofinansowano zakup 57 samochodów dla jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu województwa lubelskiego (w tym 1 ciężki, 30 średnich i 26 lekkich).

Na realizację Części 1) Programu środki finansowe w kwocie **16.378.499 zł** pochodziły z NFOŚiGW, zaś w kwocie **1.000.000 zł** z WFOŚiGW w Lublinie. Zakup 5 samochodów (1 lekki i 4 średnie) zostanie dofinansowany w 2024 roku kwotą **2.100.000 zł** pochodzącą ze środków NFOŚiGW w Warszawie.

W ramach „Ogólnopolskiego programu finansowania służb ratowniczych Część 2) Dofinansowanie zakupu sprzętu i wyposażenia jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych”, którego celem jest podniesienie gotowości bojowej lokalnych służb ratowniczych wydatkowano kwotę **3.984.413 zł** ze środków NFOŚiGW.

Kwota ta została przeznaczona na zakup wyposażenia osobistego ochronnego strażaka (aparaty powietrzne z wyposażeniem, sygnalizatory bezruchu, ubrania, buty, hełmy), sprzętu łączności oraz sprzętu uzbrojenia i techniki specjalnej (węże, drabiny, motopompy, prądownice, piły, sprzęt hydrauliczny, wentylatory, tłumice) dla 272 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu naszego województwa.

PODSUMOWANIE:

Umowy w ramach Programu priorytetowego pn. „Ogólnopolski Program Finansowania Służb Ratowniczych” zawarte w okresie sprawozdawczym

(Dziedzina: Zapobieganie i likwidacja poważnych awarii i ich skutków)

FORMA POMOCY	DOTACJA Część 1)	DOTACJA Część2)
Liczba zawartych umów (szt.)	62	272
Wartość dofinansowania (zł)	18 478 499	3 984 413

Program priorytetowy pn. „Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie”

Celem Ogólnopolskiego programu regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie jest wsparcie działań regeneracyjnych gleb zakwaszonych w wyniku oddziaływania czynników antropogenicznych. Program skierowany jest do posiadaczy użytków rolnych o pH gleby poniżej lub równej 5,5. Dofinansowaniu podlega koszt zakupu wapna nawozowego lub środka wapnującego. W proces ubiegania się o wsparcie zaangażowane są Okręgowe Stacje Chemiczno-Rolnicze (OSChR), odpowiedzialne za nabór wniosków oraz ich ocenę pod względem formalnym i poprawności merytorycznej. Na podstawie wniosków przekazanych przez właściwe terytorialnie OSChR Fundusz dokonuje wypłaty środków rolnikom. W okresie sprawozdawczym Fundusz zawarł 1 452 umowy o dofinansowanie. Łączna wypłacona w 2023 r. kwota wyniosła 7.366.045,40 zł, w tym: udział NFOŚiGW – 7.145.063,48 zł, udział WFOŚiGW w Lublinie – 220.981,92 zł.

Łączny efekt ekologiczny w postaci powierzchni gleb przewidzianych do regeneracji wyniósł 11.197,83 ha.

Wypłata środków w ramach Programu jest kontynuowana w 2024 r.

PODSUMOWANIE:

Umowy w ramach Programu priorytetowego pn. „Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie” zawarte w okresie sprawozdawczym

(Dziedzina: Ochrona powierzchni ziemi i gospodarka odpadami)

FORMA POMOCY	DOTACJA
Liczba zawartych umów (szt.)	1 452

Wartość dofinansowania (zł)	7 366 045

Program priorytetowy pn. „Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest cz. 1) Przedsięwzięcia w zakresie demontażu, zbierania, transportu oraz unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest, zgodne z gminnymi programami usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest”

Celem programu jest wzrost ilości unieszkodliwionych odpadów zawierających azbest. Program skierowany jest do gmin, związków międzygminnych i powiatów, działających na rzecz właścicieli lub posiadaczy obiektów budowlanych na ich terenie. Dofinansowaniu podlegają przedsięwzięcia w zakresie demontażu, zbierania, transportu oraz unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest. W okresie sprawozdawczym wpłynęło 155 wniosków na łączną wnioskowaną kwotę dotacji **20.084.456,57 zł**, z czego Fundusz zawarł 20 umów o dofinansowanie na kwotę dotacji 1.799.236,26 zł. Łączna wypłacona w 2023 r. kwota dotacji wyniosła **1.072.087,98 zł**, w tym: udział NFOŚiGW – **804.065,97 zł**, udział WFOŚiGW w Lublinie – **268.022,01 zł**.

Łączny osiągnięty efekt ekologiczny w postaci unieszkodliwienia wyrobów zawierających azbest wyniósł **3.400,21 Mg**.

FORMA POMOCY	DOTACJA
Liczba zawartych umów (szt.)	20
Wartość dofinansowania (zł)	1 799 236,26

Program priorytetowy „Moja Woda”

Celem Programu priorytetowego „Moja Woda” jest ochrona zasobów wody poprzez zwiększenie retencji na terenie posesji przy budynkach jednorodzinnych oraz wykorzystywanie zgromadzonej wody opadowej i roztopowej, w tym dzięki rozwojowi zielono-niebieskiej infrastruktury. Celem strategicznym Programu jest podniesienie poziomu ochrony przed skutkami zmian klimatu i zagrożeń naturalnych (m.in. zgodnie z kierunkami działań zapisanymi w „Strategicznym Planie Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” oraz Polityką Ekologiczną Państwa 2030 – strategią rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej. Program realizowany będzie w latach 2020–2024.

Pierwsza Umowa udostępnienia środków z przeznaczeniem na udzielenie dotacji i wspólnej realizacji Programu priorytetowego „Moja Woda” na lata 2020-2024 została zawarta pomiędzy WFOŚiGW w Lublinie, a NFOŚiGW w dniu 26 czerwca 2020 r. Ostateczny Budżet Programu na lata 2020-2024 r. ustalony został wówczas w kwocie **4.278.471,57 zł**.

Kolejna umowa udostępnienia środków z przeznaczeniem na udzielenie dotacji i wspólnej realizacji Programu priorytetowego „Moja Woda” na lata 2021-2024 została zawarta w dniu 18 marca 2021 r. Budżet Programu na lata 2021-2024 r. ustalony został w kwocie **7.920.000 zł** i pochodził w całości ze środków NFOŚiGW.

W okresie sprawozdawczym nabór w ramach powyższej umowy nie był prowadzony. Natomiast Fundusz w 2023 r. wypłacił dotację w łącznej wysokości **33.798,67 zł** na **7** instalacji służących zagospodarowaniu wody opadowej.

Umowa udostępnienia środków z przeznaczeniem na udzielenie dotacji i wspólnej realizacji Programu priorytetowego „Moja Woda” w ramach trzeciej edycji Programu została zawarta w dniu 2 sierpnia 2023 r. Ostateczny Budżet środków przeznaczonych przez NFOŚiGW na realizację Programu w latach 2023-2024 r. ustalony został w kwocie **16.000.000 zł**.

W okresie sprawozdawczym do WFOŚiGW w Lublinie wpłynęły **2.022** wnioski o dofinansowanie na łączną kwotę dotacji **11.603.983,13 zł**. Do dofinansowania zostało wybranych **670** wniosków zakładających finansowanie dotacyjne na łączną kwotę **3.855.939,80 zł**. W okresie sprawozdawczym Fundusz zawarł **162** umowy dotacyjne na łączną kwotę **954.737,47 zł**.

PODSUMOWANIE:

Umowy w ramach Programu priorytetowego „Moja Woda” zawarte w okresie sprawozdawczym (Dziedzina: Gospodarka wodna)

FORMA POMOCY	DOTACJA
Liczba zawartych umów (szt.)	162
Wartość dofinansowania (zł)	954 737,47

Program priorytetowy „Agroenergia Część 1) Mikroinstalacje, pompy ciepła i towarzyszące magazyny energii”

Celem programu jest zwiększenie produkcji energii ze źródeł odnawialnych w sektorze rolniczym. WFOŚiGW w Lublinie w dniu 18 sierpnia 2021 r. podpisał umowę udostępnienia środków nr 651/2021/Wn3/OA-mi-WF/US na kwotę 1.700.000,00 zł oraz w dniu 6 grudnia 2023 r. aneks nr 2 zwiększający pulę dostępnych środków do kwoty **2.700.000,00 zł**. Okres wdrażania Programu to lata 2019 – 2027. Nabór wniosków o dofinansowanie został ogłoszony 1 października 2021 r. i odbywa się w trybie ciągłym do wyczerpania puli środków.

W okresie sprawozdawczym wpłynęło 21 wniosków na całkowitą wartość **2.259.976,86 zł**, koszt kwalifikowany **1.854.234,34 zł** oraz wartość dofinansowania **321.081,85 zł**. Zarząd WFOŚiGW w Lublinie zatwierdził do dofinansowania 27 przedsięwzięć na łączną kwotę dofinansowania **421.513,02 zł**. Rozliczone zostało 31 umów na kwotę **385.775,66 zł**. Osiągnięto następujące efekty ekologiczne: ograniczenie emisji CO₂ – 364,92 Mg/rok, ilość wytworzonej energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych – 484,31 MWh/rok oraz ilość wytwarzanej energii cieplnej ze źródeł odnawialnych – 266,81 GJ/rok.

Beneficjenci ubiegający się o dofinansowanie mogą skorzystać z preferencyjnej pożyczki na pokrycie wkładu własnego zadań realizowanych w ramach Programu Priorytetowego „Agroenergia Część 1) Mikroinstalacje, pompy ciepła i towarzyszące magazyny energii”. Pożyczka udzielana jest ze środków własnych WFOŚiGW w Lublinie z przeznaczeniem wyłącznie na zakres rzeczowy zgodny z wnioskiem o dotację w ramach Programu.

PODSUMOWANIE:

Umowy w ramach Programu priorytetowego pn. „Agroenergia Część 1) Mikroinstalacje, pompy ciepła i towarzyszące magazyny energii” zawarte w okresie sprawozdawczym

(Dziedzina: Ochrona powietrza)

FORMA POMOCY	DOTACJA
Liczba zawartych umów (szt.)	27
Wartość dofinansowania (zł)	421 513,02

Program Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej – Część 1)

Celem Programu Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej jest podniesienie poziomu świadomości ekologicznej, upowszechnianie wiedzy, aktywizacja społeczna, budowanie społeczeństwa obywatelskiego i kształtowanie postaw proekologicznych społeczeństwa (w tym dzieci i młodzieży) w zakresie tematyki: przeciwdziałania emisjom, odnawialnych źródeł energii, niskoemisyjnego transportu, zrównoważonego rozwoju oraz ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

WFOŚiGW w Lublinie w dniu 6 lutego 2023 r. podpisał aneks nr 1 do umowy udostępnienia środków nr 3045/2022/WF/US z dnia 29 lipca 2022 r. Na podstawie aneksu ostateczny budżet środków przeznaczonych na realizację Programu ustalony został na kwotę **8.250.000,00 zł**, w tym:

- Zrównoważony rozwój i ochrona zasobów środowiskowych – **3.450.000,00 zł** (w tym 3 200 000,00 zł środki NFOŚiGW oraz 250 000,00 zł środki WFOŚiGW w Lublinie),
- OZE i efektywność energetyczna – **3.050.000,00 zł**,
- Przeciwdziałanie emisjom – **1.250.000,00 zł**,
- Transport zeroemisyjny – **500.000,00 zł**.

Zwiększona alokacja umożliwiła wprowadzenie wniosków z listy rezerwowej w ramach obszaru tematycznego Zrównoważony rozwój i ochrona zasobów środowiskowych na listę wniosków wybranych do dofinansowania. Zaktualizowana lista została przyjęta przez Zarząd WFOŚiGW w Lublinie w dniu 23 marca 2023 r. Ostatecznie w okresie sprawozdawczym WFOŚiGW w Lublinie zawarł **46** umów o dofinansowanie, w tym:

- Zrównoważony rozwój i ochrona zasobów środowiskowych – **25 umów**, na łączną kwotę **1.889.218,87 zł**,
- OZE i efektywność energetyczna – **7 umów** na łączną kwotę **702.981,00 zł**,
- Przeciwdziałanie emisjom – **10 umów** na łączną kwotę **909.153,09 zł**,
- Transport zeroemisyjny – **4 umowy** na łączną kwotę **475.290,76 zł**.

Łączna wypłacona w 2023 r. kwota dofinansowania wyniosła **2.925.297,97 zł**, w tym: udział środków NFOŚiGW – **2.700.503,83 zł**, udział środków WFOŚiGW w Lublinie – **224.794,14 zł**.

PODSUMOWANIE:

Umowy w ramach Programu Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej – Część 1) – Konkurs „Ekopracownia – zielone serce szkoły” zawarte w okresie sprawozdawczym, wg obszaru tematycznego

(Dziedzina: Edukacja ekologiczna)

OBSZAR TEMATYCZNY	DOTACJA	
	Liczba zawartych umów (szt.)	Wartość dofinansowania (zł)
Zrównoważony rozwój i ochrona zasobów środowiskowych	25	1 889 218,87
OZE i efektywność energetyczna	7	702 981,00
Przeciwdziałanie emisjom	10	909 153,09
Transport zeroemisyjny	4	475 290,76
RAZEM	46	3 976 643,72

Konkurs „Ekopracownia – zielone serce szkoły”

Celem Konkursu było podniesienie poziomu świadomości ekologicznej, upowszechnianie wiedzy, aktywizacja społeczna, budowanie społeczeństwa obywatelskiego i kształtowanie postaw proekologicznych dzieci i młodzieży szkolnej w zakresie tematyki: zrównoważonego rozwoju, ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz odnawialnych źródeł energii.

Dofinansowaniu w ramach Konkursu podlegały przedsięwzięcia polegające na utworzeniu/wyposażeniu ekopracowni/sali edukacyjnej dotyczącej jednej z dwóch wskazanych tematyk: przyrodniczej lub dotyczącej odnawialnych źródeł energii wraz ze zrealizowaniem programu edukacyjnego w utworzonej/wyposażonej ekopracowni/sali edukacyjnej. Dofinansowanie udzielane było wyłącznie ze środków NFOŚiGW udostępnionych w ramach umowy 3045/2022/WF/US.

W dniach od 20 lutego 2023 r. do 31 marca 2023 r. przeprowadzony został nabór zgłoszeń konkursowych w ramach Konkursu „Ekopracownia – zielone serce szkoły” realizowanego z Programu Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej – Część 1). W dniach od 14 kwietnia 2023 r. do 28 kwietnia 2023 r. przeprowadzony został nabór uzupełniający. Liczba szkół, które zgłosiły udział w konkursie – 115, w tym: 84 na utworzenie ekopracowni przyrodniczych, 31 na utworzenie ekopracowni OZE. Spośród zgłoszeń komisja konkursowa wyłoniła 48 laureatów Konkursu (po 24 w ramach każdego obszaru tematycznego). Zarząd WFOŚiGW w Lublinie w dniu 15 maja 2023 r. zatwierdził listę laureatów Konkursu „Ekopracownia – zielone serce szkoły”, dla których w dniach od 22.05.2023 r. do 29.05.2023r. został przeprowadzony nabór wniosków o dofinansowanie w ramach II etapu Konkursu.

W wyniku przeprowadzonego naboru do WFOŚiGW wpłynęło 45 wniosków na łączną kwotę **2 795 664,00 zł**. W okresie sprawozdawczym WFOŚiGW w Lublinie zawarł 45 umów z organami prowadzącymi szkoły, w tym:

- **W ramach obszaru tematycznego I Zrównoważony rozwój i ochrona zasobów środowiskowych (utworzenie ekopracowni o tematyce przyrodniczej) – 22 umowy na łączną kwotę wsparcia 1 073 451,75 zł,**
- **W ramach obszaru tematycznego II OZE i efektywność energetyczna (utworzenie ekopracowni o tematyce OZE) – 23 umowy na łączną kwotę wsparcia 1 722 212,25 zł.**

W ramach realizacji umowy udostępnienia w okresie sprawozdawczym Fundusz wypłacił Beneficjentom dotację w łącznej wysokości **2 139 987,64 zł**, w tym:

- Środki wypłacone na realizację ekopracowni przyrodniczej – **866 403,80 zł**,
- Środki wypłacone na realizację ekopracowni OZE – **1 273 583,84 zł**.

PODSUMOWANIE:

Umowy w ramach Programu Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej – Część 1) – Konkurs „Ekopracownia – zielone serce szkoły” zawarte w okresie sprawozdawczym

(Dziedzina: Edukacja ekologiczna)

FORMA POMOCY	DOTACJA
Liczba zawartych umów (szt.)	45
Wartość dofinansowania (zł)	2 795 664,00

Przedsięwzięcia realizowane w ramach Programu Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej Część 1) zakończone zostały w okresie sprawozdawczym, natomiast wypłata dofinansowań kontynuowana była w 2024 r.

PODSUMOWANIE:

Umowy w ramach Programu Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej Część 1) zawarte w okresie sprawozdawczym

(Dziedzina: Edukacja ekologiczna)

FORMA POMOCY	DOTACJA – Część 1) Programu	DOTACJA – Część 1) Programu – Konkurs Ekopracownia – zielone serce szkoły	RAZEM
Liczba zawartych umów (szt.)	46	45	91
Wartość dofinansowania (zł)	3 976 643,72	2 795 664,00	6 772 307,72

Program Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej – Część 2) Fundusz Ekologii

Celem Konkursu było podniesienie poziomu świadomości ekologicznej, upowszechnianie wiedzy, aktywizacja społeczna, budowanie społeczeństwa obywatelskiego i kształtowanie postaw proekologicznych dzieci i młodzieży szkolnej w zakresie tematyki: przeciwdziałania emisjom, odnawialnych źródeł energii i niskoemisyjnego transportu, zrównoważonego rozwoju, ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Budżet naboru na rok 2023 r. na podstawie Umowy udostępnienia środków nr 271/2023/WF/US z przeznaczeniem na udzielanie dotacji i wspólnej realizacji Programu Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej cz. 2) Fundusz Ekologii został ustalony w kwocie 1 000 000,00 zł. Dofinansowanie udzielane było wyłącznie ze środków NFOŚiGW.

Dofinansowaniu w ramach naboru podlegały działania przekazujące odbiorcy bezpośrednie treści edukacyjne, angażujące odbiorcę, mające wpływ na trwały wzrost świadomości ekologicznej, wyzwalamą długotrwałą aktywność odbiorcy w określonym obszarze tematycznym z wykorzystaniem różnorodnych form i narzędzi edukacyjnych tradycyjnych lub innowacyjnych m.in. warsztaty, wykłady, szkolenia, webinaria, program realizowany przez ośrodki edukacyjne i działania pośredniej edukacji mające na celu informowanie o bezpośrednich działaniach edukacyjnych wykorzystujące głównie media tradycyjne i elektroniczne m.in. reklamy, banery, plakaty, spoty, social media i strona www.

W dniu 22 maja 2023 r. przeprowadzony został nabór wniosków o dofinansowanie (w trybie ciągłym) w ramach Programu Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej – Część 2) Fundusz Ekologii. W wyniku przeprowadzonego naboru do WFOŚiGW wpłynęły 44 wnioski na łączną kwotę **349 720 zł**. W okresie sprawozdawczym WFOŚiGW w Lublinie zawarł 38 umów z organami prowadzącymi szkoły na łączną kwotę **301 720 zł**.

W ramach realizacji umowy udostępnienia w okresie sprawozdawczym Fundusz wypłacił Beneficjentom dotację w łącznej wysokości **271 314, 96 zł**.

PODSUMOWANIE:

Umowy w ramach Programu Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej – Część 2) Fundusz Ekologii w okresie sprawozdawczym

(Dziedzina: Edukacja ekologiczna)

FORMA POMOCY	DOTACJA
Liczba zawartych umów (szt.)	38
Wartość dofinansowania (zł)	301 720

Przedsięwzięcia realizowane w ramach Programu Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej Część 2) zakończone zostały w okresie sprawozdawczym, natomiast wypłata dofinansowań kontynuowana była w 2024 r.

Program Priorytetowy „SYSTEM - Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez partnerów zewnętrznych – REGION”

W 2022 roku WFOŚiGW w Lublinie zawarł z NFOŚiGW dwie umowy udostępnienia środków na udzielanie dotacji na realizację przedsięwzięć związanych z zapobieganiem zagrożeniom środowiska oraz likwidacją skutków zagrożeń środowiska, jeżeli zagrożenia te zostały spowodowane pośrednio lub bezpośrednio przez działania wojenne na Ukrainie. Beneficjentem tych środków są gminy, na terenie których zlokalizowane są przejścia graniczne z Ukrainą lub punkty recepcyjne.

W ramach pierwszej umowy zawartej w dniu 1 lipca 2022 r. NFOŚiGW udostępnił kwotę **1.400.000 zł** na pokrycie kosztów odbioru i utylizacji odpadów stałych i płynnych, odbieranych z pojemników na odpady oraz toalet przenośnych, ustawionych na przejściach granicznych i punktach recepcyjnych zlokalizowanych na terenie województwa lubelskiego,

w związku z napływem do Polski uchodźców z zajętej wojną Ukrainy. Do Wojewódzkiego Funduszu wpłynęło 8 wniosków na łączną kwotę 578.802 zł, złożonych przez Gminy: Miasto Tomaszów Lubelski, Lubycza Królewska, Miasto Hrubieszów, Telatyn, Horodło, Dołhobyczów i Lublin. W 2022 roku zawarto 7 umów dotacji na kwotę 378.802 zł, w ramach których w 2022 r. wypłacono **304.592 zł**, a w 2023 roku **16.132,55 zł**. Dofinansowaniem objęto koszty poniesione przez Gminy w okresie od 24.02.2022 r. do 31.12.2022 r. związane z obsługą 76 kabin WC oraz odbiorem i utylizacją odpadów stałych w ilości 270 Mg.

W ramach drugiej umowy zawartej w dniu 31 października 2022 r. NFOŚiGW udostępnił kwotę **2.150.000 zł** na realizację przedsięwzięcia pn. „Zapobieganie zagrożeniom środowiska oraz likwidacja skutków zagrożeń środowiska na terenie gmin, na których zlokalizowane są przejścia graniczne z Ukrainą, jeżeli zagrożenia te zostały spowodowane pośrednio lub bezpośrednio migracją ludności przez granicę polsko-ukraińską w związku z działaniami wojennymi na Ukrainie”. W ramach naboru wniosków dla beneficjentów końcowych trwającego do 31.12.2022 r. zostały złożone 4 wnioski Gmin: Horodło, Lubycza Królewska, Dorohusk i Dołhobyczów, z którymi w 2023 roku zawarto 4 umowy dotacji o wartości **2.123.400 zł**. Wszystkie przedsięwzięcia zostały zakończone i rozliczone w 2023 r., a łączna kwota dotacji wypłacona Gminom wyniosła **2.099.638,45 zł**. Dofinansowaniem objęto koszty zakupu 4 nowych wozów asenizacyjnych, 45 przenośnych kabin WC i 5 przenośnych umywalek oraz 100 pojemników na odpady o pojemności 1100 l.

PODSUMOWANIE:

Umowy w ramach Programu priorytetowego „SYSTEM - Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez partnerów zewnętrznych – REGION” zawarte w okresie sprawozdawczym

(Dziedzina: Ochrona wód)

FORMA POMOCY	DOTACJA
Liczba zawartych umów (szt.)	4
Wartość dofinansowania (zł)	2 123 400

Program priorytetowy „Ciepłe Mieszkanie”

Celem Programu priorytetowego „Ciepłe Mieszkanie” jest poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji pyłów i gazów cieplarnianych. Program stanowi uzupełnienie Programu priorytetowego „Czyste Powietrze”. Wsparciem objęte są przedsięwzięcia polegające na wymianie nieefektywnych źródeł ciepła na paliwo stałe i poprawie efektywności energetycznej lokali mieszkalnych znajdujących się w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych. Program skierowany jest do gmin, które w ramach Programu mogą uzyskać środki finansowe udostępnione przez NFOŚiGW w celu przekazania dotacji tzw. Beneficjentom końcowym. W ramach I naboru wniosków Beneficjentem końcowym Programu były osoby fizyczne posiadające tytuł prawny wynikający z prawa własności lub ograniczonego prawa rzeczowego do lokalu mieszkalnego, znajdującego się w budynku mieszkalnym wielorodzinnym na terenie gminy.

W dniu 19 sierpnia 2022 r. WFOŚiGW w Lublinie podpisał z NFOŚiGW umowę udostępnienia środków nr 3058/2022/Wn-03/UR-wf/US na kwotę **27.800.000 zł**. Aneks nr 1 z dnia 12 października 2023 ww. środki zostały zwiększone do kwoty **48.650.000 zł**.

I nabór wniosków w ramach Programu zakończył się dnia 31.12.2022 r. Złożono 11 wniosków na łączną kwotę **4.459.508 zł**. Tyle też umów o dofinansowanie podpisano w roku 2023. Kwota wypłaconych środków w okresie sprawozdawczym: **417.340,96 zł**.

II nabór wniosków rozpoczął się 29 września 2023 r. i zakończył się 31.01.2024 r.

Beneficjentem końcowym, po zmianach Programu – na potrzeby II naboru wniosków, zostały osoby fizyczne posiadające tytuł prawny do lokalu mieszkalnego znajdującego się w budynku mieszkalnym wielorodzinnym wynikający z prawa własności lub ograniczonego prawa rzeczowego, albo najmu lokalu mieszkalnego stanowiącego własność gminy wchodzącego w skład mieszkaniowego zasobu gminy, jeżeli nie wszystkie lokale mieszkalne w tym budynku stanowią własność gminy. Druga grupa Beneficjenta końcowego to wspólnoty mieszkaniowe (w rozumieniu ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali) obejmujące od 3 do 7 lokali mieszkalnych, jeżeli budynek wielorodzinny objęty przedsięwzięciem zlokalizowany jest na terenie tej gminy. W ramach II naboru wniosków do dnia 31.12.2023 r. złożono 3 wnioski o dofinansowanie na łączną kwotę **556.500 zł**. W okresie sprawozdawczym nie zostały zawarte umowy z Beneficjentami w ramach II naboru.

PODSUMOWANIE:

Umowy w ramach Programu priorytetowego „Ciepłe mieszkanie” I nabór zawarte w okresie sprawozdawczym

(Dziedzina: Ochrona powietrza)

FORMA POMOCY	DOTACJA
Liczba zawartych umów (szt.)	11
Wartość dofinansowania (zł)	4 459 508

Program priorytetowy pn. „Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest Część 2) Przedsięwzięcia w zakresie zbierania, transportu oraz unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest realizowane w gospodarstwach rolnych”

Celem programu jest unieszkodliwienie odpadów zawierających azbest. W ramach Programu dofinansowanie w formie dotacji udzielane będzie jednostkom samorządu terytorialnego i ich związkom działającym na rzecz beneficjentów Działania A1.4.1 w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności, którym Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) wypłaciła i rozliczyła środki, na realizację przedsięwzięcia związanego z wymianą pokrycia dachu na budynkach krytych materiałem zawierającym azbest. **Budżet programu na lata 2023–2027 wynosi 23 000 000,00 zł.**

W okresie sprawozdawczym wpłynęło 71 wniosków o dofinansowanie na łączną wnioskowaną kwotę dotacji wynoszącą **10.524.235,25 zł**. Przewidywany efekt ekologiczny

w postaci unieszkodliwienie odpadów zawierających azbest planowany jest na poziomie **15.978,08 Mg**. W okresie sprawozdawczym nie zostały zawarte umowy o dofinansowania. W okresie sprawozdawczym nie zostały jeszcze zawarte umowy z Beneficjentami.

2. FINANSOWANIE POŻYCZKOWE

Program priorytetowy pn. „Ogólnopolski program gospodarki wodno-ściekowej poza granicami aglomeracji ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych”

Celem „Ogólnopolskiego programu gospodarki wodno-ściekowej poza granicami aglomeracji ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych” jest poprawa stanu gospodarki wodno-ściekowej poza granicami aglomeracji umieszczonych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych. Beneficjentami Programu są jednostki samorządu terytorialnego i ich związki lub podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego. Program zakłada udzielanie pożyczek z opcją umorzenia do 50% wartości udzielonej pożyczki. W ramach naboru ogłoszonego w 2019 r. zostało złożonych 14 wniosków o pożyczkę, na łączną kwotę wnioskowanych środków 48.970.432 zł. Program finansowany jest wyłącznie ze środków NFOŚiGW. Od początku realizacji Programu Fundusz zawarł cztery umowy na łączną kwotę dofinansowania 17.890.554 zł wypłaconą w całości w latach 2020-2022 r.

Pożyczki otrzymały:

- ✓ Gmina Ulan-Majorat na realizację zadania pn. „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Kłębów, Ulan-Majorat, Ulan Duży, Ulan Mały, Zarzec Ulański, Stok i Wierzchowiny gmina Ulan-Majorat – Zlewnia pompowni P9 Ulan-Majorat Etap II i III”, w ramach którego wybudowano kanalizację sanitarną o długości 10,47 km. Koszt całkowity zadania wyniósł 4.194.982 zł przy udziale środków NFOŚiGW 3.410.554 zł,
- ✓ Gmina Międzyrzec Podlaski na realizację zadania pn. „Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Wysokie, gmina Międzyrzec Podlaski”, w ramach którego wybudowano kanalizację sanitarną o długości 10,59 km. Koszt całkowity zadania wyniósł 5.019.472 zł przy udziale środków NFOŚiGW 2.000.000 zł,
- ✓ Gmina Łuków na realizację zadania pn. „Budowa kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Łuków”, w ramach którego wybudowano kanalizację sanitarną o długości 28,77 km. Koszt całkowity zadania wyniósł 4.194.982 zł przy udziale środków NFOŚiGW 19.023.088 zł,
- ✓ Gmina Jastków na realizację zadania pn. „Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Snopków”, w ramach którego wybudowano kanalizację sanitarną o długości 1,17 km. Koszt całkowity zadania wyniósł 590 400 zł przy udziale środków NFOŚiGW 480.000 zł.

W okresie sprawozdawczym WFOŚiGW w Lublinie nie podpisał już nowych umów. Zgodnie z zapisami Programu Priorytetowego w roku 2023 zakończono realizację wszystkich zadań objętych Programem.

Program priorytetowy „SYSTEM – Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez partnerów zewnętrznych – REGION”

Celem Programu priorytetowego „SYSTEM – Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez partnerów zewnętrznych – REGION” jest wspieranie przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej za pośrednictwem partnerów zewnętrznych.

W dniu 9 czerwca 2020 r. zawarta została Umowa pożyczki w ramach Programu na łączną kwotę **52.000.000 zł**. W ramach przedmiotowej umowy udzielono wsparcia pożyczkowego dla pięciu Beneficjentów na łączną kwotę **5.328.547,48 zł**. W dniu 22 grudnia 2021 r. zawarto Aneks nr 3, zmniejszający wartość Umowy pożyczki do kwoty udzielonego wsparcia, w tym 2.300.000,00 zł w ramach środków z funduszu podstawowego oraz 3.028.547,48 zł oraz w ramach środków ze zobowiązań wieloletnich – OZE i Efektywność energetyczna.

Informacje nt. zadań dofinansowanych ze środków Programu zawierają się również w opisie osi priorytetowej TECHNOLOGIA (OCHRONA WÓD, OCHRONA POWIETRZA).

W okresie sprawozdawczym WFOŚiGW w Lublinie nie podpisał nowych umów w ramach Programu, a spośród 5 zawartych umów, ostatnia inwestycja, zaplanowana przez Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Puławach, została zakończona i zrealizowana. Pozostałe umowy zostały zakończone i rozliczone w roku 2020 i 2021.

VI. ZAKOŃCZENIE

W okresie sprawozdawczym WFOŚiGW w Lublinie zawarł łącznie:

13 656 umów dotacyjnych na łączną kwotę dofinansowania **761 725 716,94 zł**, w tym:

ŹRÓDŁO FINANSOWANIA	Liczba (szt.)	Kwota (zł)
Program priorytetowy „Czyste Powietrze”	11 443	711 372 327,47
Program priorytetowy pn. „Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie”	1 452	7 366 045

ŹRÓDŁO FINANSOWANIA	Liczba (szt.)	Kwota (zł)
Program priorytetowy pn. „Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych” – Część 2)	272	3 984 413
Program priorytetowy „Moja Woda”	162	954 737,47
Program Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej – Część 1)	91	6 772 307,72
Program priorytetowy pn. „Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych” – Część 1)	62	18 478 499
Program Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej – Część 2) Fundusz Ekologii	38	301 720
Program priorytetowy „Agroenergia Część 1) Mikroinstalacje, pompy ciepła i towarzyszące magazyny energii”	27	421.513,02
Program priorytetowy pn. „Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest”	20	1 799 236,26
Program priorytetowy „Ciepłe Mieszkanie”	11	4 459 508
„SYSTEM - Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez partnerów zewnętrznych – REGION”	4	2 123 400
Umowy dotacji zawarte ze środków własnych WFOŚiGW w Lublinie	65	2 247 714
Przekazania środków finansowych państwowym jednostkom budżetowym	9	1 444 296

32 umowy pożyczek na łączną kwotę dofinansowania 24 992 574 zł, w tym:

ŹRÓDŁO FINANSOWANIA	Liczba (szt.)	Kwota (zł)
Umowy pożyczek zawarte ze środków własnych WFOŚiGW w Lublinie	32	24 992 574

Działalność Funduszu w 2023 r. koncentrowała się przede wszystkim na wdrażaniu programów priorytetowych NFOŚiGW ze szczególną koncentracją na realizacji Programu priorytetowego „Czyste Powietrze”. W okresie sprawozdawczym nastąpiły kolejne zmiany Programu, m.in. podniesienie maksymalnych kwot dotacji dla poszczególnych materiałów i urządzeń finansowanych z Programu oraz maksymalnych kwot dotacji dla poszczególnych rodzajów przedsięwzięć i zwiększenie kwoty dotacji dla przedsięwzięć obejmujących tzw. kompleksową termomodernizację. Ponadto prowadzone przez gminy punkty konsultacyjno-informacyjne otrzymały środki finansowe na kolejny rok funkcjonowania, w ramach tzw. pakietów zachęt dla gmin, a proces rozliczania i wypłacania środków finansowych gminom uległ znacznemu uproszczeniu.

W związku z kontynuacją działań wojennych na terytorium Ukrainy w 2023 r. działania WFOŚiGW w Lublinie zostały również skoncentrowane na finansowaniu przedsięwzięć związanych z zapobieganiem zagrożeniom środowiska oraz likwidacją skutków zagrożeń środowiska na terenie gmin, na których zlokalizowane są przejścia graniczne z Ukrainą.

W okresie sprawozdawczym Fundusz kontynuował działania edukacyjne finansowane ze środków NFOŚiGW w ramach Programu Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej, skierowane głównie do dzieci szkół podstawowych i ponadpodstawowych.

W 2023 r. WFOŚiGW w Lublinie kontynuował wdrażanie w sumie dziesięciu programów priorytetowych, w ramach których współpraca została rozpoczęta w latach 2018 – 2022 oraz uruchomił nabory w ramach trzech nowych programów priorytetowych.

Programy priorytetowe realizowane w okresie sprawozdawczym, w ramach których współpraca z NFOŚiGW została rozpoczęta w latach 2018 – 2022:

- ✓ „Czyste Powietrze”,
- ✓ „Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie”,
- ✓ „Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest”,
- ✓ „Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych” – Część 1),
- ✓ „Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych” – Część 2),
- ✓ „Moja Woda”,
- ✓ „SYSTEM – Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez partnerów zewnętrznych – REGION”,
- ✓ „Agroenergia Część 1) Mikroinstalacje, pompy ciepła i towarzyszące magazyny energii”,
- ✓ „Program Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej” Część 1),
- ✓ „Ciepłe mieszkanie” II nabór.

Nowe programy priorytetowe uruchomione w 2023 r.:

- ✓ „Program Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej” Część 2) Fundusz Ekologii,
- ✓ „Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest Część 2) Przedsięwzięcia w zakresie zbierania, transportu oraz unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest realizowane w gospodarstwach rolnych”,
- ✓ „Racjonalne gospodarowanie odpadami i ochrona ziemi Usuwanie wyrobów zawierających kreozot – pilotaż”.

W okresie sprawozdawczym WFOŚiGW w Lublinie realizował również zadania i cele ustawowe polegające, m.in. na udzielaniu niskooprocentowanych pożyczek, na realizację których została zaangażowana największa część środków finansowych Funduszu. Środki dotacyjne były w pierwszej kolejności przeznaczane na realizację programów priorytetowych. Dotacyjnie wspierane były również zadania państwowych jednostek budżetowych oraz podmiotów non-profit związane z edukacją ekologiczną, ochroną przyrody, nadzwyczajnymi zagrożeniami środowiska oraz przedsięwzięcia komplementarne i wspierające realizację Programu priorytetowego „Czyste Powietrze”. Ponadto w okresie sprawozdawczym Fundusz zorganizował lub współorganizował szereg przedsięwzięć promujących postawy prośrodowiskowe, kształtowanie kultury dbałości o środowisko, w szczególności podejmowania decyzji konsumenckich z punktu widzenia ochrony zasobów środowiska, a także podkreślające związek między kulturą dbałości o środowisko, a stylem zdrowego trybu życia.

W 2023 r. WFOŚiGW w Lublinie zawarł łącznie **13 688** umów o dofinansowanie na kwotę **786.718.290,94 zł** oraz zorganizował lub współorganizował **3** przedsięwzięcia/wydarzenia mające na celu podniesienie świadomości społecznej w obszarze edukacji ekologicznej ukierunkowanej na ochronę środowiska.